

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

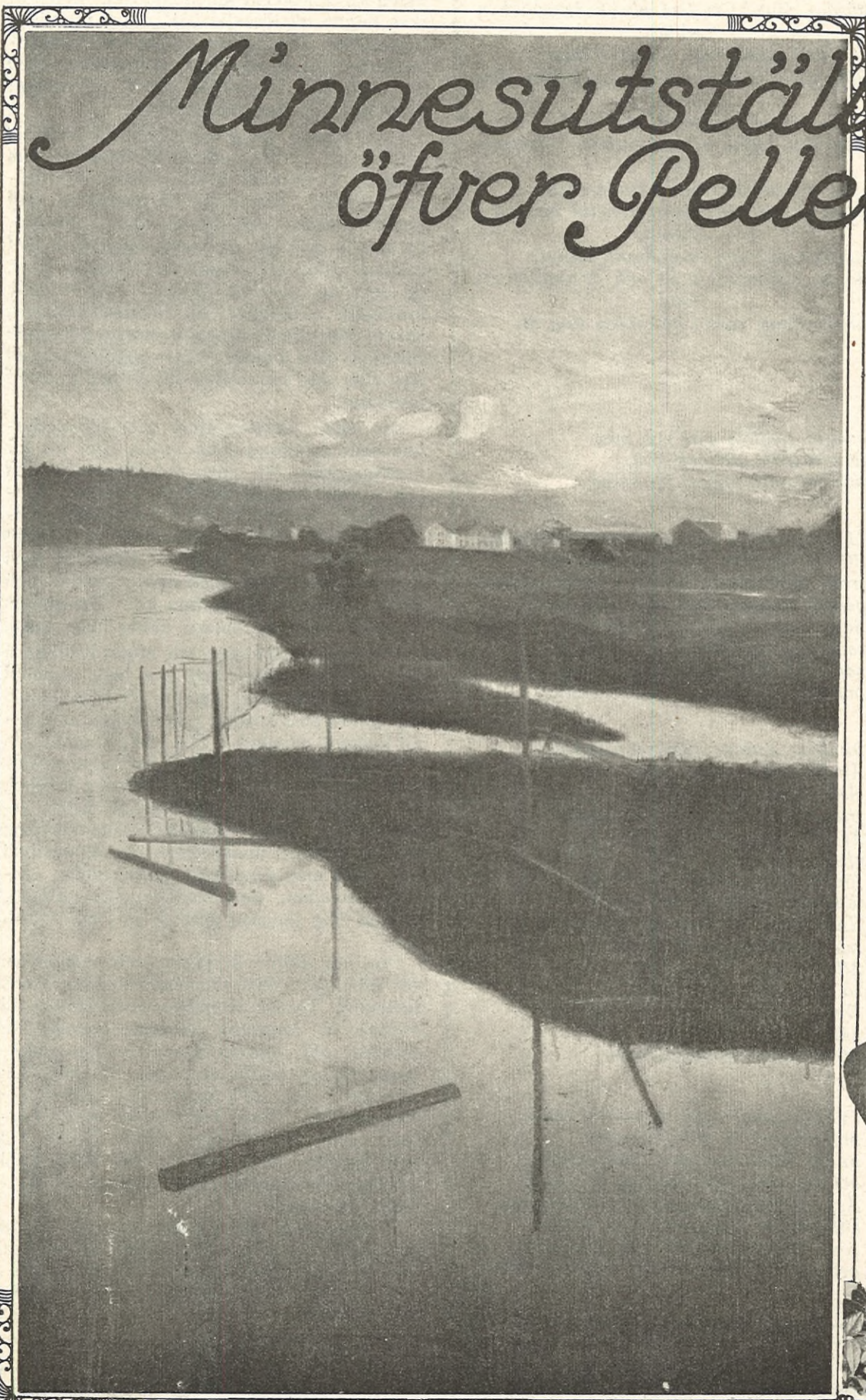
ILLÜSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 7 JANUARI 1917.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

Minnesutställningen öfver Pelle Molin.

MED NAMNET PELLE MOLIN ÄR FÖRBUNDEN historien om ett människoöde, som kanske var hvarken så stort eller så synnerligen märkvärdigt, relativt sett, men ändock, till följd af mannens dubbelbegåfning som artist och författare samt hans excentriska karaktär, ställde honom bland undantagsmänniskorna. Pelle Molin tänkte ursprungligen ägna sig åt målarkonsten, men hur det var fick diktarlusten öfverhand och lät honom på det området ge sitt personligaste. Den minnesutställning, hvilken nu anordnats i Gummesons konsthandel vid Strandvägen, kastar emellertid ett öfverraskande ljus öfver Pelle Molins begåfning som konstnär. Bland det utställda tjugutalet dukar finnas flera, som röja både förträfflig naturuppfattning och koloristisk kraft. Det är icke tu tal om att han ägde förutsättningar att bli en framstående landskapsmålare, därest han haft fålamod att fortsätta. Vår här framställda reproduktion är ett motiv från Angermanland. Den kraftfullt modellerade porträttbysten af konstnären har till upphofsman skulptören Charles Friberg.
E. Holmén foto.

Skiss af

ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

Örlogsvakt.

Af E. Walter Hülphers.

I.

VÄLSIGNAD HVAR MORGON! FRÅN
kryssarens räck
såg jag solgången gjuta sin brand
af purpur på himmel och dyning och däck
till en syn ur ett sagornas land.
Och jag glömde kanhända mig själf och
vår jord
i en salig och andlös minut,
men då ljud en trumpet, och då sjöng det
ett ord,
och vår flagg likt en blomma slog ut.

Ack, då vaknade bris, och då vaknade
våg,
och ur hafvet vid mäsarnas skri
hördes suset af bragder och vikingatåg
och en munter och käck melodi.
Och då hårdnade hand, och hvar öga
vardt kallt,
och då häfde sig bröstet i lust
att kämpa med vindar och yrande salt
under Sveriges försvinnande kust.

Tung är natten, ödsligt hafvet,
ödsligt fräset af den våg,
som mot skäret, halft berafvet,
bryter sig i skummigt tåg.
Stålrörsmasten envist klämtar
vid en vindförd linas slag,
ångmaskinens lunga flämtar
efter luft i dofva drag.
Vid propellerns jämna slag
börjar vakten tydligt höra,
där han spanar vid ett stag
efter skepp, som endast föra
skärmade och släckta ljus,
genom svallets sorl och sus
ord och rytmer i sitt öra.

"Glimma, tindra, klara, milda stjärna,
månskensmoln af idel silfversnö,
bär en hälsning till min vackra tärna,
bär en hälsning till min ljufva mö!
Bär en hälsning från min långa vaka,
hviska ekot af min långtans sång,
bär på hyende till mig tillbaka
drömmar, kyssta hela natten lång!"

Fartygssidan skakar, skakar
ständigt under samma takt,
däcket gungar, båten vakar
genom sjön på nattlig jakt.
Hård och elak stryker vinden,
hvässad hvass af natt och höst,
vakten, där han står, om kinden,
vakten om hans trogna bröst.
Ack, hvad skänker honom tröst
i hans ensliga och dofva
vaka? Jo, en sakta röst,
som får klang och börjar lofva

Sen höllo vi vakt omkring böndernas jord
och allt flitigt och gagnande värf,
och vi vaktade skaldernas smide af ord
och vi vaktade änkornas skärf.
Och när mödan vardt hård, vid maskiner-
nas gång,
beledsagadt af bruset, ibland
hördes murarnes bas ur en byggandets
sång
och diskanten från barnen i land.
Rätt så! Det är kursen, och hållas den
skall
tills kryssaren sjunkit som sten,
som den tagils en natt under vågornas
svall
efter stjärnornas glimmande sken.
Klart skepp! Det är ordern till hjärtan i
brand,
som förstätt den en dödsstill minut,
då de vaktat ett hem och de vaktat ett
land
under flagg, som i blomning slog ut.

II.

genom svallets sorl och sus,
leende trots allt och ljus,
när en man, som ej får sofva:

"Lys af silfver, sköna månskensstrimma,
till en väg, som leder mig som förr
fram mot ljusen, hvilka vänligt glimma
genom rutorna och hemmets dörr!
Sofva kanske ren de kända kära,
sedan far för dörren haspen lagt,
sof i ro! Min tanke är er nära,
och för er i natt jag håller vakt."

Skuggor genom mörkret stryka!
Är det endast någon våg
eller jagare, som dyka
fram till raid och härjningståg?
Är det kryssare som ströfva
efter horisontens rand
för att sänka skepp och söfva
båtsmän vaktande sitt land?
En trumpet ur brak och brand
kan måhända börja skalla!
Allt är nu i ödets hand
så att lefva som att falla.
Hvad är falla? Sorl och sus
höras under stjärneljus
öfver hafvet tröstrikt kalla:

"Vagga, gunga mig med salta vågor,
nattomspunna, vida Österhaf,
under himmelns tusen stjärnelågor,
vet jag, redes mig en gång min graf!
Ack, då glider jag på månskensvägens
silfverhvita brygga mot en strand,
som mig väntar och ej är en sägens
ord för den, som dör för kung och land."

OMGIFVET AF VALLGRAFVENS STAL-
blanka isgördel och prydt med pösande snö-
bräm på gavelröstena låg det angamla
Ulvehus, bortglömdt af den nya tiden. De
två, som åldrades i dessa salar bland
maskfrätt storvulet bohag, voro de sista af
Ulveätten, och de hade ej förstätt livets
värde, bättre än att de låtit åren förinna som
tankar utan mål, ett stilla, ohämmadt och
obrukadt flöde.

Hemmet var för de båda bröderna den
enda fläck, där deras medfödda tröthet hvil-
lade ut. Hur olika de eljes voro, öfverens-
slämde deras väsen i den rofasta tillgifven-
heten för det gamla fädernegodset. Ingen af
dem dugde att förvalta det. Den praktiska
dugligheten liksom den andliga spänstighet-
en hade vissnat inom de unga gubbarne med
det ridderliga, angenäma sättet, de manliga
uttrycken och den adlade viljan.

Trots många goda egenskaper karaktäri-
serades de af den moderna driftigheten som
odågor. Dock hade Ernfried Ulve, den äld-
ste, försökt utbilda sig till jordadrott, gått
igenom Ulluna och börjat sköta Ulvehus.
Ett par år höll han ut, innan slappheten blef
märkbar, men sedan sipprade energien bort,
till dess den föreföll utforkad. Då ordnade
kraftigare släktingar till fideikommissari-
saken, anskaffade inspektör och lät den gode
Ernfried rifva bladen från väggmanackan
dag efter dag som tecken till att han ej totalt
inlumrat.

För spel, dryckesorgier eller Phrynedyr-
kan hade bröderna ingen smak. Det var för
ansträngande att vaka ut nätterna för den
som ej fått den eggande åtrån i blodet. Ern-
fried hade nog vid ett eller annat tillfälle un-
der jaktarna gjort som förfäderna — hamnat
under bordet och burits ur gillesalen, men
hans glädje hade dock aldrig sprakat och
gnistraf å njutningens röda bål. De andras
stojande munterhet nådde aldrig hans sinne.

Den yngre, Stig Ulve, var afgjordt lifligare
och mera begåfvad, men just hans ovanligt
stora intellektuella receptivitet kom honom
att splittra sina krafter, redan innan han hun-
nit tankens mognad. Hans bildning var öf-
vermåttadens. Efter att ha frossat af vetan-
dets frukter, greps han af en okuflig tröthet,
en orkeslös olust att upptaga lifsstriden yr-
kesmässigt. Hans vidtgående vetenskapliga
studier, hvilka i annan mans ägo skulle fyllt
en värld med beundran, föllo sönder, raf-
sades samman, dammhöljdes eller gömdes,
medan Stig tungsint stirrade in i sitt mörka
inre.

Han var alltför finkänslig och samvetsöm
för att duga i den glupande konkurrensens
tidevarf. Hvarje neddragande af idealet till
sockel åt Mammon plågade honom, och
framför allt undvek han att nyttja armbå-
garna för att skaffa sig plats. Så sköts han
åt sidan — icke af kompetensen, men af fill-
tagsenheten. Och bitterhetens brodd bör-
jade pina denna natur, hvilken dömdes sig
själf fågelfri. Han drog sig stum tillbaka till
Ulvehus, där brodern redan makligt och frid-
samt vegeterade.

"Välkommen, Stig", sade Ernfried, "vi ha
inte mycket att göra ute i världen, du och jag.
Det är något med de gamla släkterna, bro-
der, som en ny tid inte förstår. Låt oss kalla
det fradition."

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 7.50	Helt år.....	Kr. 9.50
Halft år.....	» 3.90	Halft år.....	» 5.—
Kvartal.....	» 2.—	Kvartal.....	» 2.50
Månad.....	» 0.80	Månad.....	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Stockholm.		Stockholm.	
Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.		
Kl. 10—4.	Kl. 9—5.		
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47		
Kl. 11—1.	Kl. 9—5.		
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.			

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
30 öre efter text.	35 öre efter text. 40 öre		
35 öre å textside.	å textside. 20 % förh.		
20% för höjning för särsk.	för särsk. begärd plats.		
begärd plats.			

Stor novellpristävling

för Iduns 30:de årgång.

Ett Tusen (1000) kronor utdelas i pris, däraf ett första pris å Fyrahundra (400) kronor.

Stig log sitt fina, bleka löje under det färglösa skägget:

"Det ordet säger inte mycket, hur pompöst det än bröstar sig. Du har nog rätt i, att vi kommit till på sidan om lifvet, men jag tror orsaken ligger i, att vi födts med urmodiga egenskaper, och att vi växt upp utan kontakt med människorna. Barn skola sättas i skola, bli härdade af kamraternas hänsynslöshet, och obarmhärtigt utskräffade af råa lärargemyt. Det är brutalt och förefaller oss grymt. Men de pojkar som fått ett knytnäfs slag i ögat af lifvet själf, är lyckligare än vi, ty de ha hämnadens lust att ge igen."

"Jag tackar Gud för att jag inga ovänner har."

"Har du vänner?"

"Jag svarar dig med en fravestering af vår anherres aforism: "Så länge mitt vinfat sprundas med gamman, prisas jag högt af allesamman."

Och månet vinfat tappades på gnistrande kristallkaraffer, månet högdjur satte lifvet till under årens lopp, när det var fest på Ulvehus. Grannarna foro dit som till de andra godsens af gammal, god vana. De hade öfverenskommit att alldeles som i gamle herrns tid träffas där på trefondagsafton. Denna helgkväll, som af en äldre generation utsmyckats med fantastiska upptåg och firats efter franskt mönster eller med det germaniska stjärnmotivet som ledtråd, hade dock mist sin glans. Folk frågade icke längre efter de heliga tre kungars kväll. Sagor och legender slocknade som utbrända bloss inför elektricitetens kallt och nyktert iakttagande skarpblick, och lefde de verkligen upp igen dessa spröda drömväsen, hade de underliga karnevalsdräkter på. Det mytiska allvaret blef en bjällrande Harlekin med skämtidningsmanér.

Bröderna Ulve hade icke märkt denna förändring. De mottogo alljämt julen som en hedersgäst, fände ljus i tunga armstakar och sutto vid ett dignande julbord, där alla rätter de mindes från sin barndom stodo uppraddade.

Helgdagarna gingo också enligt gammal häfd med middagar på granngodsen. De foro bort och hem genom dunkla skogar, öfver vida slätter. För det mesta täckte den hvita vintersnön vägen, och bjällrororna fingo en klar malton i den frostiga luften.

Ernfried hade alltid svårt att hålla sig vaken på dessa färder. Hans runda skägglösa haka dök ned i bäfverkragen och de stora, hvälfda ögonlocken tyngde allmer.

Så kom ensamheten, som för öfrigt så ofta, och slog Stig på skuldran. Hans blick fördjupade sig i beskådande af glimmande himlakroppar eller glidande moln. Inom honom låg grubblet alltid på lur under tröttheten; han var alljämt den böjda tankevandranden, som skred förbi hviloplatserna utan att märka dem.

De flesta af männen ägde framtiden, nuet eller det förflutna som en gåfva de lyfte högt och stolt, och Stig kände sin tillvaros gungfly som en hopplös svaghet. Han fann visserligen ursäkter för den i förhållandenas makt, i den särställning han alltid intagit, men taggen af oförmåga att gripa fast om ett af verklighetens svärdfästen stack värkande djupt in i honom.

Med de främmande unga kvinnorna var det en annan sak, dem närmade han sig älskvärdt beskyddande, kyligt öfverlägset och med det vänligt kritiserande löje, som från katedern når klassen. Ingen särskild hade

IDUNS STRAFVAN ATT I SINA SPALTER publicera det bästa möjliga af svensk novellistik har gjort, att vi under de många förflutna åren af tidningens tillvaro haft glädjen att kunna meddela bidrag af alla våra främsta namn på novellidiktningens område, för att ej nämna de många yngre talanger, hvilka, nu intagande en stadgad ställning som författare, debuterat i Idun. Det är således för att ytterligare befästa gammal god tradition och samtidigt tillförsäkra Iduns 30:de årgång förmånen af verkligt värdefulla skönlitterära bidrag vi härmed utlysa en novellpristävling för svenska författare och författarinnor enligt följande bestämmelser.

För en originalnovell på svenska språket och med valfritt ämne i omfång ej öfverstigande fyra Idunsidor, samt af en halt, som gör den i god litterär mening fängslande för vår publik, betala vi som första pris

FYRAHUNDRA (400) KRONOR.

han ägnat sin uppmärksamhet, sedan han öfvervunnit ynglingaårens sonettsvärmeri.

De unga damernas inre hade han helt flyktigt besökt. Han trufdes icke i dessa praktiskt inredda själshus, där det mesta följde dagens rådande mod, och där åsikterna voro som skylffönster, hvilka täflade om expositionsmöjligheter. Konstnärnaturerna förstod han bättre, men dylika träffade han sällan, och de uppfylldes vanligen så helt af sitt "fack" att de icke voro annat än program och kataloger från konserter och utställningar.

När han på juldagen presenterades för Nina Veiland och fick hennes hand i sin, tänkte han emellertid för första gången under en lång följd af år på att det var en bekantkap med mening i. Hon var till hela sitt yttre ett smakfullt, estetiskt utveckladt undantag från de flickor, hvilka han eljes träffade.

Att också hon fann honom intressantare än dussinet, märktes lätt. Förmodligen hade hon hört talas om de båda enstöringarna på Ulvehus och på förhand satt sig in i deras skymningstillvaro, ty hon gled så stilla in bland skuggorna i Stigs tankevärld, att han genast kände sig hemmastadd i samtalet med henne.

Eljes brukade han gärna nervöst flytta sig på stolen, stryka öfver knäna, lyfta händerna som för att lätta osynliga bördor, jämka på krigen och få rösten i ett falskt tonläge, allt af misstämning, men för en gångs skull fann han välgörande fred ute i sällskapslifvet.

Hon var kvinnlig utan understruket koketeri, icke utmanande vacker, men harmoniskt tilldragande och med ett själfullt behag i rörelserna. De talade om den klassiska arkitekturen och fördjupade sig i detaljerna af monumental byggnadskonst, sådan de båda sett den i Italien, i Frankrike och i Böhmen. Konversationen kunde kallas fullkomligt opersonlig. Deras eget jag hade endast en

Dessutom utbetala vi ytterligare ett andra, ett tredje och ett fjärde pris å respektive Trehundra (300), Tvåhundra (200) och Ett-hundra (100) kronor för de tre originalnoveller, som komma därefter i värde.

Vi förbehålla oss rätt att i första hand offentliggöra de prisbelönda novellerna i Idun. Icke prisbelönda noveller befinga vi oss likaledes rätt att inlösa efter särskild öfverenskommelse med respektive författare.

Samtliga täflande arbeten skola, försedda med påskrift "Iduns novellpristävling", vara insända till Iduns Redaktion, Stockholm, inom januari månads utgång år 1917 samt åtföljas af en förseglad namnsedel, hvars konvolut förses med ett motto, hvilket äfven bör återfinnas å manuskriptet.

Stockholm den 10 oktober 1916.

RED. AF IDUN.

underordnad plats, men det var detta, att de liksom hand i hand sågo de samma, som tillfredsstälde Stig, och han glädde sig åt att slumpen skulle föra dem tillsammans alla följande dagar i veckan.

"Blef du kär i kväll, broder," hade Ernfried godmodigt frågat vid hemkomsten. "Du slog dig ut för lilla Veiland, tyckte jag. Hon är nått, för resten, fast hon har stora fötter." Stig spratt till.

"Kär," upprepade han långsamt och begrundande, "nej, det kan jag inte tro. Vid min ålder kommer väl kärleken knappast som en lätt och ljus stämning."

"Det talas ju så poetiskt om samförstånd mellan hjärtana vid första sammanträffandet. Kunde inte det passa här?"

Stig skakade afvärande på hufvudet. "Låt bli att skala frukten," sade han ironiskt, "den är angenämas som skåderätt."

De fester, som förde Nina och Stig tillsammans, utvecklade icke heller förhållandet till annat än hjärtlig sympati. Hon log mera bekant och varmt emot honom än emot de andra herrarne och visade uppriktigt sin glädje, när han blef hennes bordskavaljer.

Men med sin ovanligt utpräglade intuition hade hon också vunnit Ernfried, och från den kvällen han glömde hennes "stora fötter" för hennes stora, strålande ögon och hennes intresse för huddressyr, gjorde han ofta Stig platsen stridig.

När trefondagsaftonen kom, fick det gamla Ulvehus öfver sina smyckade salar ett skimmer af poesi. Osynliga röda rosor inramade gobelinernas romerska bildgalleri, och kronornas fända ljus hade skälfvande heta flammor likt läppar, darrande i ångest och lycka.

Det hade gått förunderligt fort att värma två frusna hjärtan, kanske därför, att de aldrig skapats af härdigt material utan af slitet släktvirke. De båda bröderna öfverrumplades af känslor, som de varit inkapslade i hylsan af enformighet och olust.

Pröfva Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Mattor, Gardiner, Möbeltyger, Dräkttyger.

Konstnärligt verkningfulla mönster och färgsättningar. Prover sändas till påseende. Angiv noga vad som önskas.

Konstfliten, G:la Högskolan, Göteborg.

De skulle aldrig orkat söka ett föremål, och det kunde knappast tänkas, att två kvinnor skulle förmått hvad denna enda mot sin vilja åstadkom.

Slig, med sin visionära blick, såg hur de bleka lyckoblommorna vissnade i hans hand — som allt annat, och när han, väntande gästerna, stod under kronan i den forna ridaresalen, sade han med sin utmejsladt sonora stämma:

"Jag antar, att du gjort framtiden klar för dig, Ernfried? Friar du till Nina Veiland i kväll?"

Ernfried blef brunröd öfver hela det fylliga ansiktet, och han mumlade blygt:

"Jag skulle helst vilja, att någon tillfällighet underlättade saken. Det är en jäklig historia att fria. Det är som att sadla en häst man inte känner till. Det begriper jag väl, att hon inte är kär. Hon är ju hvarken ung eller dum. Men jag tror hon tar den af oss, som kommer först."

"Jag abdikerar villigt till din förmån. Är det, som du säger, har fideikommissariens företrädet," sade Slig lugnt. "Nina är onekligen lika klok som hon är charmant, och hon har den sinnets medeltemperatur, som lämpar sig för äktenskaplig, hållbar lycka."

"Ett ord, broder! Känner du dig bitter emot mig?"

Slig kramade handen som om han smulade sönder något.

"För fjorton dagar sedan var jag nöjd med att allt lifvets ljus som mörker nådde mig sekundärt. Jag för bli det igen, och hvarför skulle jag vara bitter — jag hade i alla händelser icke så hastigt kunnat gå in genom en okänd dörr. På mig hade hon måst vänta, till dess tumlande tankar röjts undan. För dig faller det sig naturligt att sitta kvar i länstolen och räcka ut handen."

"Allting är ju i ordning," sade Ernfried. "Hon kan flytta hit, vore det så i morgon dag. Jag vet, att hon längtar efter ett eget hem, och Ulvehus har tjocka, skyddande murar."

"Ja, hon hälsas!"

Slig stod alltjämt med korslagda armar kvar under ljuskronan, hvars glasprismor glittrade som sluga löjen.

Mycket sakt och förläget sade Ernfried:

"Du, mamsell har bakat trettondagskakan."

"Med mandlarna?"

"Ja; du tycker jag är dum och vidskeplig, men jag vill inte afgöra själf öfver mitt öde; jag vill, att något metafysiskt skall ingripa. Förstår du?"

Slig nickade. Broderns naivitet roade honom. Den var utslaget af hans ledlösa karaktär, men också af hans trofasthet mot traditionen, mot detta besynnerligt skendöda och återuppståndna element, hvilket ingen kultur förmått prägla med sitt sköldemärke, men som var seklernas glidande skugga, formlös och dock full af den must, hvilken sugits ur frodig vidskepelse. Han kände plötsligt, att också med honom kunde denna hemliga makt komma att drifva sitt spel. Människor, sådana som Ernfried och han, märgfattiga liffsaffällingar, kastades som färningar. Slumpen afgjorde deras point. Om den hemmagjorda kakan med den inbakade mandeln skars så, att han, Slig, finge mandeln, skulle Ernfried icke laga detta för hvad det var, en ren bagatell; han skulle se Försynens fingervisning, och — Slig själf... Han skulle naturligtvis skeptiskt afvisa hela saken, men trettondagsaftonens mandelkärna skulle dock bli ett led i hans tankegång.

Andréas Hallén.

En 70-årig musiker.

PROFESSOR ANDRÉAS HALLÉN, OPERORNA Harald Vikings och Valdemarsskaffens kompositör, fyllde inemot årsskiftet 70 år, men kan i fråga om verksamhetsifver och vigör betecknas som ett par decennier yngre. Han har icke låtit tiden rinna ut i sanden sedan han 1872, efter musikstudier i Leipzig och München, inför Dresdens kräsna musikpublik framträdde med sin första större komposition "Vom Pagen und der Königstochter". I Göteborg, sin födelsestad, bildade han en musikförening, hvars ledare han var i sex år, här i huvudstaden dirigerade han framgångsrikt i 10 år Filharmoniska sällskapet och var äfven samtidigt kappellmästare vid operan. Som tonsättare har han utvecklats en produktivitet, som är sällsynt i Sverige, och många af hans verk ha också blifvit uppförda med en flit, som vittnar om den popularitet han vunnit. Vi erinra särskildt om hans Valdemarsskaffen, hvilken periodvis utgjort en repertoaropera, Gustaf Vasas saga, ett kör- och orkesterverk med starkt nationell färgläggning, Juloratoriet, balladen Styrbjörn Starke och mycket annat.

Men gunstens vindar göra nyckfulla kast i vårt buttra land, och bohyslänningen Andréas Hallén med det karska vikingalynnet vet f. n. inte mycket af deras ljumma och lifgifvande fläkter. Han ignoreras utan vidare både af K. teatern och Konserthörsningen, och äfven Musikkonservatoriet, där han är lärare i komposition, uraktlåter gärna vid sina uppvisningar att framföra något af hans arbeten. Ett sådant förfarande är kanske typiskt svenskt, men knappast rättvist mot en man, hvars talang och energi satt ganska djupa spår i vårt musikklif.

Omkligt! Futtigt! När blef den ensamme vuxen sitt öde?

"Nu syns trettondagsstjärnan," förkunnade Ernfried från fönstret. "Då ha vi dem snart här."

Stjärnan tindrade som en dunkelröd sol mot den mörka skogen. Är efter år hade det sagts, att nu kunde den inte lappas mera och ingen i trakten förstod sig på att göra en

ny, lika präktig stjärna. Det gamla bruket att gå till Ulvehus och sjunga de heliga tre kungars sång skulle dö bort, menade man, men alltid fanns det någon, som lappade stjärnan och samlade studenter och skolynglingar till "frilufsspexet", ty det hade så småningom urartat till det groteska, och sången hade mist helgklangen.

Uppåtaget roade emellertid, och när den ena släden efter den andra körde in på borggården, ekade de skrofliga murarna af bullrande munterhet.

Nina Veilands friska skrafft klingade bland de andras, och bröderna Ulve kysste båda ridderligt hennes hand. Det hade de aldrig gjort förr. Hon betraktade dem förvånad. De föreföllo henne med ens så föråldrade, allt hvad hon hört om dem, stod plötsligt så lefvande för henne och gjorde dem i denna omgivning till ett slags gengångare, hvilka endast skenbart rörde sig bland de andra.

Hon frågade skämtsamt Ernfried, om det spökade på Ulvehus.

"Ja," svarade han hemlighetsfullt, "vi få varsel."

"Och det tror ni på?"

"Visst. Det är ju till för att varna".

Hon skrattade icke nu. Hon ansåg honom helt enkelt dum. I tjugonde århundradet döler man åtminstone sin mysticism. Ernfried Ulve framlade den som ett dokument.

Nina iakttog Slig. Elegant och uppmärksam rörde han sig bland gästerna, talade vid alla, fann med underbar lätthet ämnen, men ändå föreföll hans inre absorberadt, förflyktigt i något slags ogripbara dimmor. Hon tyckte, att hans stämma ljöd tröttare än vanligt, och att leendet blifvit än mattare. Tälde hans nerver icke, att glädjen bänkade sig kring hans tysta bord?

Hon sade till honom:

"Vi skrämmer bort tystnaden i kväll?"

"Den kommer nog igen, fröken."

"Det måtte vara egendomligt att växa sig fast vid ett sådant här gammalt hus och att rofästa alla sina intressen där?"

"Jag trodde ni hade satt er in i den tanken."

Hon såg honom ärligt in i ögonen.

"Jag har framför allt satt mig in i alltings förnyelse och omdaning."

"Hur kan ni då njuta af medeltidens och renässansens arkitektur?"

"Det är minnesmärken. Vi lefver inte med dem. Vi är åskådare."

Han fänkte på, att hon ju också intresserade sig för hunddressyr och förstod, att hon var modernt omfattande. Hon hörde storstädernas intressemosaik till.

När den magnifika trettondagstårtan framstattes, knackade Ernfried på sitt glas. Han var prästerligt uppstramad och kunde ej få orden att mjukna i skämt. Tvärtom talade han om tårtans betydelse med en ceremonieell högtidlighet, som gällde det att inpränta en dogm, och han avslutade sitt misslyckade anförande med en dräplig passus: "Mina damer och herrar, lifvet är byggt på tillfälligheter, på det skenbart obetydligas ingripande i de viktigaste beslut. Låt tårtan bli er symbolen af den slump, som med onda eller gode ögon följer våra handlingar, och gör oss till sina redskap. Den herre — den dam, som i afton finner den sedan gångna sekler traditionell vordna mandelkärnan i trettondagskakan, erinra sig det galliska trettondagsaftonspelet med kung och drottning. Så spelar ödet än i dag; vi få blott icke gyckla bort dess mening."

Ungdomens skrafft brusade som en flodvåg.

IDUNS KOKBOK är den bästa kokbok för det svenska hemmet. — — —
5:te upplagan nu utkommen.
Pris Kr. 5:50 inb. — — —
AF
ELISABETH OSTMAN.

Kungl. Hofjuvelerare
K. ANDERSON

Praktkatalog gratis
— och franco. — —
Stockholm och Göteborg.

sköljande bort allvaret. Man trängdes med tusen infall omkring tårnan. Mandeln betydde gifftermål inom året, och finge den herre och dam, som i hemlighet svärmade för hvarandra, hvarsin mandel, kunde de skaffa sig lyckliga.

Många troende funnos icke i den muntra svärmen, men desto flera, som njöto af ett lustigt skämt, och tillfället var gynnsamt. Husets båda värdar bjödos sist.

Nina iakttog dem. Ernfrieds hand darrade om kakspaden. Han räckte den ceremoniöst till brodern.

Stig lade den tillbaka på silfverfatet.

"Tack," sade han, "jag är ur leken. Det vore fatalt, om jag skulle förstöra utsikterna för någon ung dam med ett gammaldags troende hjärta."

Nina visste ej, hvarför hon plötsligt blef blek. Hon hade väl icke ett sådant hjärta. Det var väl endast en liten bloddrifvande muskel, som arbetade oersonligt fort och plågsamt i hennes bröst? Det var väl icke så, att hon, den modernt kloka, fändt ett dåraktigt önskeljus och vaktat det noga?

Stigs blick gled förbi henne. Han gick som förut bland de andra, trött och ensam, sedan han afvisat en hägrande stämning, hvilken var för skör att hålla honom fången, när den ej passade med det gamla Ulvehus, med hemmet, där hans kraft förvittrat, men där han älskade hvarje sten, och där tystnaden lade mörk mull öfver sinnet som när en sval hand mildt tryckes mot en panna, het af feberfantasier.

I bister tid.

AF ARTUR MÖLLER.

SPEDITOR SVEDBOM TALADE I ALLMÄNNA.

— Klockan fem, sa du? Nej, det blir för tidigt för mig. Det är inte en timme sedan jag åt en kollett på Kronprinsens nya hörna. Jag var inte hungrig, hade ätit en stark frukost hemma, men hvad vill du att man skall göra. Det blef sent i går och jag behöfde en liten pick me up för att komma i form igen. — Ja visst är det jäkligt, men det blir väl värre. Ska vi emellertid säga tre kvart på

sex, och den som kommer först beställer smörgåsbord-extra? Ja, det förstås. Du ringer således till Mörk. All right.

Speditör Svedbom lade ned mikrofonen med ett belåtet uttryck, funderade en minut och öfvergick till allmänna.

— Ostermalm 3967. Är frun inne — Lisa. Goddag, min lilla vän, hur mår du? Jo, ser du, saken är den att nu har den där Kramolitsky, ryssen du vet, kommit till staden igen, och han vill partout att jag skall äta middag med honom. Han har ingen att... Nej, snälla barn, var inte oersonlig, du förstår väl att man inte kan behandla en affärsvän på det sättet. Grissteken — nå den kan väl hänga till i morgon. Bjuda hem honom i stället — hvad tänker du på! — Kramolitsky är naturligtvis jude, det hörs ju på namnet, han äter inte gris. Hör, kunde du inte ha lust att gå på teatern med Maja i kväll, det lär vara en utmärkt pjäs på Oscars...

Äfven denna telefonad slutade lyckligt.

Och strax före klockan fem lämnade speditör Svedbom sitt kontor, efter att ha inskräpvt hos biträdet att noga släcka det elektriska.

Det var lagom att hinna in på Malmtorgsbadet och friska upp aptiten innan han gick

Om det extra smörgåsbordet, med sardeller och lax och renstek och Rhenbergs sådes smakade efter badstun! Halfvan gick ju dess värre inte att få, trots energisk advokatyr från Mörks sida, men ett glas bourgogne till ankan är inte något föraktligt surrogat, och vid glacen skälades det muntert i grådask för Kramolitsky, Svedboms förträffliga creation, och i synnerhet för hans nyförvärfvade judiska ursprung.

Skall jag komma det att vattnas i munnen på läsaren, kanske inleda honom i frestelse genom att skildra de olika faserna af Svedbom & C:os samvaro? Bort det! Vare det nog sagdt, att den enkla middagen utvecklade sig till en fullt oklanderlig helafton med bilturer, varietésbesök och en supé på Anglais, som smakade bra trots de restriktionspastejer man här och där nödgats ta in för att bringa tillräcklig omväxling i programmet...

Sanningen att säga var det också med ett föga urbart grymtande som speditör Svedbom påföljande dag besvarade sin hustrus:

— God morgon, Patrik, klockan är nio.

Grymtandet gick ut på, att det var väl ingen anledning att oroa en stackars människa, som tillbragt en nästan sömlös natt och var i behof af hvila. Därmed gjorde Svedbom en ansats att vända sig på andra sidan.

— Du hade ju skrivit en lapp att du ville bli väckt klockan nio!

Hin må ta alla lappar man skrifer om nätterna, tänkte speditören i en begynnande snarkning.

Men fru Svedbom släppte inte taget.

— Innan du somnar om, får du åtminstone ge mig lite pengar.

Maken rosslade som i en mardröm:

— Pengar! Du fick ju femtio kronor i onsdags!

— De är slut.

Nu restse sig herr Svedbom upp på armbågen.

— Hvad säger du? Slut! På fyra dar.

— Kära du, när kaffet har stigit till fyra kronor kilot, och smöret står i 3:25, för att inte tala om grissteken i går, den gick till 6 kronor, halvesnyffade fru Svedbom.

Men hennes man betraktade henne strängt, harklade för att få ljud, hvilket lyckades med tillhjälp af en klunk vatten:

— Min lilla vän, hvem hade bedt dig köpa grisstek! I bistra tider får man lof att inrätta sig därefter. Vi måste dra åt svångremmen liksom tyskarna lärt sig göra och i vissa fall nöja oss med surrogat. Vill du ge mig plånboken — nej där, i innerfickan.

Fru Svedbom räckte den åt sin make med ett uttryck af undergifven förväntan.

Han öppnade ett fack till vänster — sedlarna brukade alltid ligga i det högra — och höll fram ett litet tidningsklipp.

— Ser du, här är ett recept på krigssmör, som jag klippte för din räkning ur Allehanda. På det sättet får man kilot för 1:35 à 1:40. Du måste lära dig hushålla lite, kära Lisa, om vi ska komma igenom den här krisen...

Och herr Svedbom sjönk med en tung suck tillbaka mot kudden.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

EN KVINNIG DONATOR I STOR STIL ÄR fru Amanda Ruben, som på sin nyligen inträffade sextioårsdag skänkte 50,000 kronor till Stockholms Högskola. Den årliga afkastningen af detta belopp skall användas till aflöning af en lärare vid högskolan i experimentell zoologi. Fru Ruben är änka efter den för ett och ett halft år sedan aflidne bankdirektör L. Ruben i Djursholm, som flere gånger under sin lifstid ihågkom Stockholms Högskola med penninggåfvor. Fru R. har också velat att donationen skulle bära namnet "Ludvig och Amanda Rubens fond".

Fru Molly Braune innehar sedan en följd af år en hushållsskola i Strängnäs, där kurser för 8—10 elever hållits hvarje år. Fru Braunes skola har karaktären af ett mönstergillt skött hem, där trefnad och arbete gå hand i hand. Som en afslutning på höstterminen hade fru B. anordnat en utställning af elevernas prestationer, och denna betecknas som synnerligen lyckad. Förträffliga konserver af olika slag, bakverk och prof på enklare och finare sömnad, som kursen åstadkommit, exponerades här för allmänheten. Fru Braune har själf hemfört pris för konservering från flera utställningar.

Fru Ann-Charlotte Edman har eget accidenstryckeri vid Brunnsgränd i Stockholm, där hon sysselsätter en sex stycken flickor, men för femtio år sedan började hon sin bana som typograf i sin hemort, Kristianstad. Hon har varit sättare och ombryterska, mest det senare, vid stora stockholmstidningar, men trots allt nattarbete,

som följer med dessa yrken, är hon alltjämt vid snart sjuftio år lika duktig, frisk och arbetsduglig och sköter nu sitt eget tryckeri som en hel karl.

Den första kvinna, som blir medlem af Förenta Staternas kongress, Miss Jeanette Rankin, har valts i staten Montana med en majoritet af 7,000 röster. Miss Rankin var det republikanska partiets kandidat, men kvinnor af olika partiläger röstade på henne, därför att hennes program tilltalade dem. "Kvinnorna stå bakom mig", sade Miss Rankin i ett af sina programtal före valen, "därför att de tro, att min kandidatur betyder något mera än att skicka Jeanette Rankin till kongressen". "Jag håller på lika rösträtt för män och kvinnor", har hon sagt på ett annat ställe, "och jag skall framlägga mina önskingar inför kongressen så snart jag kommer dit". De amerikanska tidningarna, som alltid äro mycket personliga i sina kommentarer till dagshändelserna, beskriva Miss Rankin som en brunett af medellängd. Hon syr sina kläder och haffar själf och kan laga utmärkt mat. Viktigare för hennes politiska bana är det otvifvelaktigt att hon tagit en universitetsgrad och genomgått en kurs i socialt arbete i New York. En bostonfirdning anser att hennes mandat kommer att skapa ett prejudikat inom kongressen, så att hädanefter skola inga kongressammanträden kunna komma ifråga, utan att åtminstone en "congressman-elect" förekommer som medlem. Och det är mycket sagdt af en tidning i Boston.

Amanda Ruben.

Molly Braune.

Ann-Charlotte Edman.

Jeanette Rankin.

Præstevandet, Tromsø.

Rombaksfjord.

Från Sameland.

AF

ERIK FAHLMAN.

SOM FLYGANDE NÄIDER BEGE VI OSS för en liten stund till svenska Lapplanden. Rättare sagt, vi låta dig, vördade läsare, ensam göra resan (de flygande Näiderna äro ju Lapplands siare af första graden).

Du söker upp några af Samefolket, som känna till Nordnorge mellan Lyngenfjord i norr och Tysfjord i söder, mellan Skibotn och Frostisen, mellan Tromsø och Narvik. Dessa lappar äro egentligen mycket långt norrifrån, men ha 1905 makat sig ett stycke söderut. De gå numera till Tysfjord, strax söder om Ofotenfjorden, men de ha, äfven då, kåtan kvar inom svenska gränsen. Du är nu några mil från Stora Lulevatten, där den öfversnöade flyttleden fortsätter mot nordväst.

Endast två kåtor stå på denna plats i skogen, och du ser vid tillfället högst tjugu af Samefolket. Endast ett trettiotal renar ser du, körringar; upprottet skall ske i morgon. Du kan ej lapparnas språk, du har egentligen aldrig förr varit i sällskap med lappar, men samvaron går bra ändå, ty du tycker om dem, och de se det.

Du ligger välbehagligt utsträckt på fällarna och skådar på rökens försvinnande genom rökålet. Två hundar ha med förtroende lagt sig ungefär i de ojämnheter, som din kropp föreför här i jämmerdalen. Du har åt en sextioårig lapps patriark öfverlämnat till påseende en mycket stor samling vykort från Nordnorge, särdeles vackra, ett strängt urval. Du ser både honom och vykortet, han sitter bredvid dig.

Fastlandet känner han till, men ej öarna; han är hemmastadd t. ex. till Tjelsundet (Lödingen) där Lofoten börjar. Öarna äro en ny bekantskap.

Han ser på åtskilliga af de tretti (femti? hundra??) fiskevaeren i Lofoten... Skraaven, Svolveaer, Kabelvaag, Henningsvaer, Stamsund, Steine, Ure, Balstad, Nusfjord,

Sund, Reine, Sörvaagen, Aa... och medan du länkar på den verkliga statsmannen konung Osten, som byggde rorbodar i Lofoten, och på hans bror Jorsalafararen, som också var en verklig statsman, fastän på helt olika sätt... alla sätt äro bra utom de dåliga... så skrattar plötsligt Samepatriarken till, spontant, öfversiggifvet, godt och hjärtligt som åt ett mycket spirituellt men alligenom älskvärdt skämt.

Det är åt fotografier af fiskeflottorna, kanske hundratals af motorskötter (heldäckade motorkuttrar) och ottringar (öppna skölbåtar) på hvar ställe, ibland så tätt packade i hamnarna, att man långa vägar kan promenera från båt till båt. Några vykort af liknande slag... han skrattar hvar gång, men olika, allt efter... tror jag... mängden af båtar, talrikheten och lifligheten hos dessa hafvets renhjordar. Och ett par andra, som också se på korten, göra ofta likaså.

Men "naturkortet", de verkligen utsökt vackra fjäll- och hafsutsikterna, dem se alla på under tystnad. Är det kanske brist på konstsinne, d. v. s. i detta fall natursinne? Ack, visst inte! Hos turisterna kan man sätta natursinnet ifråga, han känner ofta inte naturen mer än en modeskräddare känner människokroppen. Nomaden, som följer sina renar och med dem bevakar årstidernas alla skiftningar... han har oräkneliga gånger sett naturens stora ögonblick, han har fått de sanna, öfvernaturliga bilderna inbrända: han vet ej om det, vet inte hvad det är; men det är vägen, sanningen och lifvet, det är Hemmet i oförgänglig betydelse. Konsten når inte dit, ännu mindre vykortet.

Den andra kåtans patriark stiger upp från sin fäll på andra sidan, han är något öfver sexti, han har långt grått skägg, regelbundna,

ofta allvarsamma, men oftast skämtsam samt välvilliga drag; och en af väder och vind anlupen ljus hy. Vi kalla honom Abraham, ty han har nog både värdighet, sann visdom och sinne för det sköna i världen: kvinnan, barnen och renarna. Hans hustru Sara kommer in, och flera andra. Nytt genomseende af vykortet, grundligt, det tar en timme, och man språkar om dem sig emellan, mer och mer lifligt. Se på Abraham och Sara, som nu alldeles sines emellan diskutera en af bilderna... det är, sanna mina ord, den gamle älskvärde, genomnaturlige, högt bildade grefve XX... hvilkens lyckliga familjelif man tror sig veta om... det är han som talar på tu man hand med sin grefvinna.

Både du och jag, vördade läsare, ja många fler... nästan alla ha någon gång sett en pålillig skymt af någon grande dame i bästa mening: en som kan stå för sin titel både estetiskt, etiskt och intellektuellt. Vi ha verkligen sett skymten af henne i romanerna också, det bevisar att hon finns ej sällan i verkligheten, och inom vidt skilda samhällsklasser. Hon uppfattar ögonblickligen hvarje minsta skiftning i s e d e n, och tar lika snabbt och allid lika omärkligt hänsyn till dem, så långt den förtjänar... den får ej vara från någon synpunkt rent af dålig. Hon må tillhöra hvilken nation som helst och vara hur nationell som helst både i sätt och klädsel, så står hon likväl utanför alla nationaliteter, ty hon tillhör, på kvinnans sätt, rättfärdighetens rike på jorden. Hon vet och hon älskar ansvaret, som åtföljer behaget af hennes stora världsliga makt.

Abrahams hustru har den underbara makten... Då hon, först ganska sent, har stadgat sitt intryck af dig, ser hon på dig öppet och länge i brist på språkets förmedling. Det är först nu du ser hennes utseende, nyss dessförinnan förväxlade du henne med en annan Sara, som också finns där. Den

Lyngenfjord i Norge.

Vatenfjorden, Lofoten.

rätta Sara är sextio år, hennes hy är mörkt gråbrun men har varit ljus, hennes figur är smärt och rak som ett spö, hennes gång lätt, hennes befattning med sysslorna tyst och snabb. Hennes nedåt smala ansikte har ett leende som (*honny soit qui mal y pense!*)... som du alltid skall minnas därför att det går i ett med blicken, det ena säger inte hvad den andra inte menar. Och blicken kommer du alltid att minnas.

Du sitter nu bredvid Abraham och hon sitter på en redan packad och tilläst lastpulka midtemot er, och hon ser nu ej på Abraham, utan på dig, oafvändt och med ett lätt, för-synt småleende. Abraham småler också i sitt visa skägg. — Djärft har en stor bildhuggare i en handvändning gjort pupillskåran i detta levande konstverks ögon; det är som om de vore till för att se och ses på öfvernaturligt långa afstånd. Men i dem finns Anden, som är oberoende af alla afstånd, och som nu ser på dig från sex fots håll. Och ögonens lugna, strålände ande säger: Jag ser, tvärs igenom dig, att du ser, att Samefolket är odödligt liksom ditt eget folk; därför är du välkommen till oss, du kan komma igen!

Ja... tänker du helt plötsligt... världen är stor och skön; och världskriget är ej mer en bakvänd, ruffen detalj... liksom parti-kriget.

Dagen därpå är du tillbaka för att se på affärden. Ett par timmar västerut före hushållen, de två kåtorna som du besöker... före dem och deras körrenar, äro en del skidåkare och hundar med själfva renhjordarna. De ha lämnat en bred, jämn, djup gata efter sig i snön. Du har nickat och viftat goddag åt Abraham, men vill inte störa honom med att hälsa ordentligt; han är starkt sysselsatt med att knyta ihop karavanen af renar och lastpulkor i en lång rad. Hela raden skall kunna skötas af en enda man eller kvinna, som går framför främsta renen och leder (eller drar!) den i körtömmen.

Du har kommit ifrån din första inbillning att du kanske nödvändigt måste hälsa lapparna på deras eget bästa vis med "Boris, boris" och den halfva omfamningen... du håller det nu för möjligt att t. ex. kvinnorna föredra det svenska hälsningssättet på en obekant. Alltså räcker du arligt din hand åt Abrahams hustru. Men också det var... så obekant som du i alla fall är för henne... ett verkligt etikettfel; äfven jag begriper, känner det nu, liksom du själf. Hon tar inte handen, låtsar inte om dig annat än med en liten rörelse på hufvudet, och hon låter inte se sig mer än i profil. Men det är ingenting alls ändå hos henne som inviterar dig att rent af gå din väg.

En stund senare, då allt är i ordning för affärden, och hon med Abraham står i din närhet, går hon fram till dig, räcker dig oförbehållsamt och hjärtligt sin hand och säger, med det lugnt strålände uttrycket af i går, ett enda ord, som nog betyder: farväl! Ovillkorligt bockar du dig tacksamt och allvarsamt och svarar två ord, med din mest väluppfostrade visiften i ett hem, som du skattar mycket högt: farväl — tack!

Efter henne kommer hennes dotter, 'lickan (flickan), ljuslagd också hon, ej ännu halfvuxen; med ett rundadt ansikte olik moderns, men behagligt, och upplyst af kanske hälften af moderns ögons ljus. Här är det du som säger farväl och det upptas med stor vänlighet ty 'lickan fick ett vykort af dig i går.

De långa raderna ha ordnat sig, under många vansinniga, benbrytande envisheter hos de förhistoriska djuren.

Bland knappt tjugu lappar, som nu äro på platsen ser du, antingen, enligt en af deras

Fru Sophie Whitlock.

90 år den 8 januari.

I HUSRADERNA VID LILLJANSPLAN LÄGGER man märke till ett rött tegelkomplex, som fördelaktigt skiljer sig från de andra. Fru Sophie Whitlock byggde det huset för nära trettio år sedan och inredde det själf från källaren till vinden med säker blick för hvad som fordras af ett hus för att det skall fylla sitt ändamål att vara en värdig människoboning.

— Men det är väl inget märkvärdigt, säger fru Whitlock, då Idun gör henne ett besök. — Jag skulle ha blifvit arkitekt, det är alldeles tydligt det. Jag fyller nittio år snart och om bara min syn inte vore nedsatt, skulle jag vara alldeles som förr. Men mina själskrafter är fullständigt obrutna, jag känner mig som om jag skulle kunna lefva tills jag blef hundra! Men om det nu nödvändigt skall skrivas om mig, så är det bara en sak, en enda, som jag gjort, som verkligen är något att ta på... Ser fröken, jag tyckte det var så synd om gamla ensamma fruntimmer af den bildade klassen, som ha mycket litet af lefva af, änkor med små pensioner och sådana, som är vana att ha det ordentligt, men som inte ha råd annat än att bo i arbetarkasärner, där det är bråkigt och fullt med barn. Därför byggde jag för en trettio år sen några hus i Vasastaden och lät inreda dem uteslutande till enrumslägenheter med en liten afbalkning till kök. Där får nu ensamma bildade damer bo mot en mycket billig hyra. Där är jämt upptaget, och de flesta, som kommer dit, stannar för lifstid. Och nu ångrar jag, att jag inte medan jag hade mina ögon i behåll, byggde flera sådana hus i olika delar af Stockholm, som folk har bedt mig om många gånger; det borde finnas i hvarje stadsdel, säger man. Annars är ingenting att tala om hvad jag har gjort. Om jag donerat något, frågar fröken. Jo, men det är klart, att man skänker bort pengar, då man har några att ge, det gör väl alla! Fredrika Bremerförbundet har fått ett par stipendier, och Stockholms Elevhem har en donation, men sätt nu för all del inte in detta i Idun!

Det är omöjligt att i detta fall tillmötesgå den varmhjärtade gamla fruns önskan. Idun måste få lof att försöka ge sina läsare ett intryck af den harmoniska godhet och själens hälsa, som strömmar ut från denna snart nittioåriga gamla. Enstående praktisk duglighet parad med klokhet och ett varmt hjärta ha hos fru Sophie Whitlock skapat en personlighet, som når vida med sitt välsignelserika inflytande. För de bägge döttrarna, fröken Anna Whitlock, den framstående pedagog och rösträttsledaren, och fröken Ellen Whitlock, som äfven gjort sig känd som pedagog och socialt arbetande, betyder fru Sophie Whitlock alljämt så oändligt mycket mera än hvad som kan uttryckas i ord, och hennes varma moderlighet har äfven räckt till för otaliga andra, som hon följer med intresse och där så behöfs söker ge ett godt praktiskt handtag. Idun förenar sig med de många som till nittioårsdagen sända sina vördsamma lyckönskningar.

ETH. K.

egna traditioner: två till tre mycket skilda raser, eller också: en rasens variation, större än som tycks finnas hos din egen svenska eller norska ras. Svart och ljus; tyngd och lätthet; känslans och intellektets snabba rörlighet; eller dess slöhet; eller dess kloka eftertänksamhet; en oftast godmodig men ibland också dryg lunsighet; eller ett fängslande, snabbt skiftande behag; eller rent af en hög klassicitet i dragen, eller ännu mer, en kristnad klassicitet i hela väsendet.

Och med en tveksam tanke på dina tillfällsvarande rashygieniska fördomar börjar du umgås med följande djärfva hypotes: tänk om Samefolket — i Sverige blott omkring 6,000 personer — vore, rasbiologiskt, rashygieniskt, af mycket rika möjligheter, vid blodblandning, inte för boken och den osunda studerkammaren, utan för plogen och jorden... tänk om Samefolket varit och förblir en af de skandinaviska stammarnas förutsättningar, en del af deras behöfliga naturgrund? — Men du tiger i alla fall i ämnet, ty du kan för Gud och människor inte påstå att du själf det ringaste känner lapparna som folk. Du är nu ledsen för det, och det undrar förf. inte på, ty det är precis samma förhållande också af med honom.

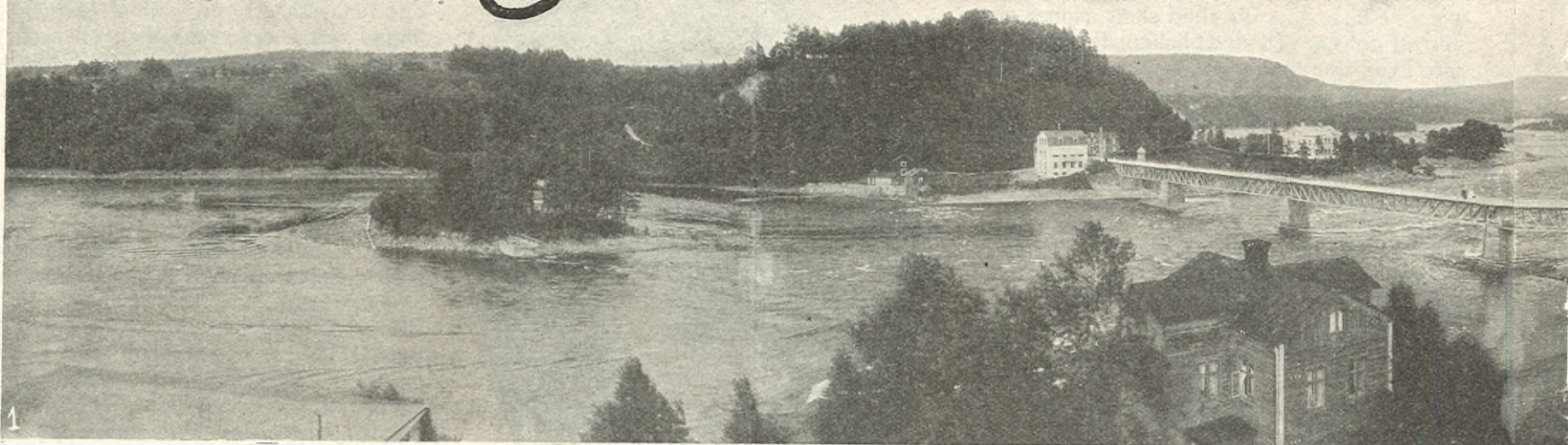
Första raden af hopbundna lastpulkor och renar är klar, det är trefton lass. Familjefadern med det långa skägget och det välvilliga skämtsamma småleendet, står på sina skidor. Han lägger främsta renens körtöm öfver axeln och åker iväg två steg, men stannar igen. Renarna köra ihop i en röra, men få försöka reda upp saken själfva. Ty längs med ett stort berg midtför, på kanske 8 km. håll från där du och patriarken äro, framgår, snedt uppför sluttningen, ett järnbantåg eller dylikt, det måste vara det, ty stigningen är alldeles jämn, stigningen måste ske på räls... och likväl finns där på berget ingen järnvägsanläggning, ingenting alls, har aldrig någonsin funnits, och farten är, ja, den är öfvernaturlig... milen tas på några sekunder, du själf, universitetsbildad och en vördnadsvärd räf i öfrigt också, du tänker lugnt och kallt så här: nu ser jag verkligen själf en sak som inte på något sätt kan förklaras med de insikter jag har.

Det var verkligen en grann synvillan. Det var ett aeroplan, hvars flykt du såg på kanske 4 km. håll, men uppfattade som en vagnrad åkande genom skogen på berget mycket längre bort. Först då det steg högre än bergtoppen skingrades synvillan; och nu kretsar aeroplanet ofvanför Abraham och hans renar.

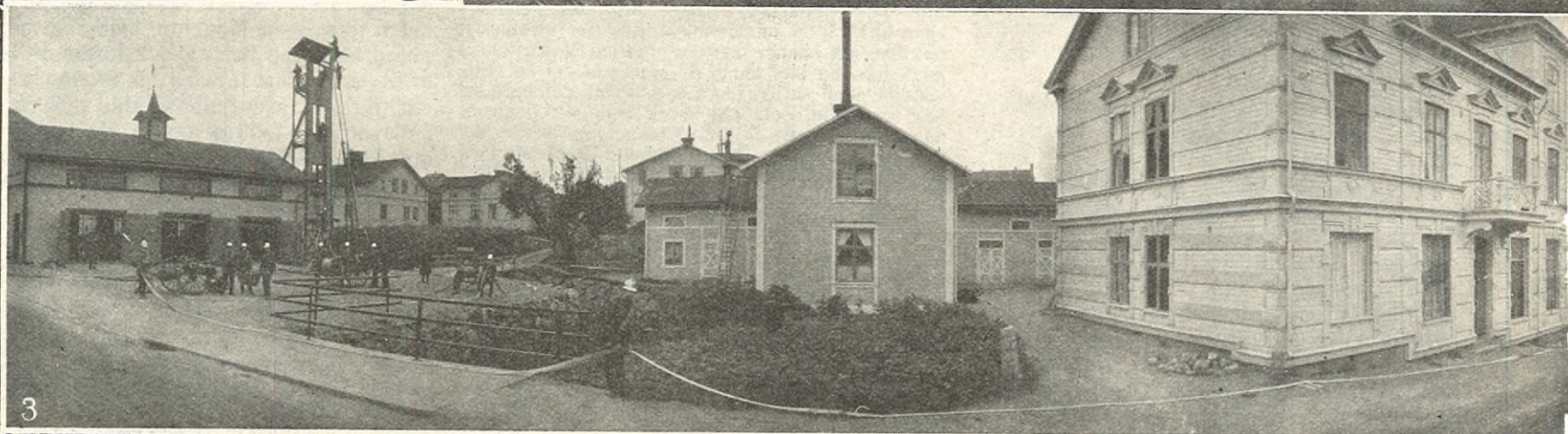
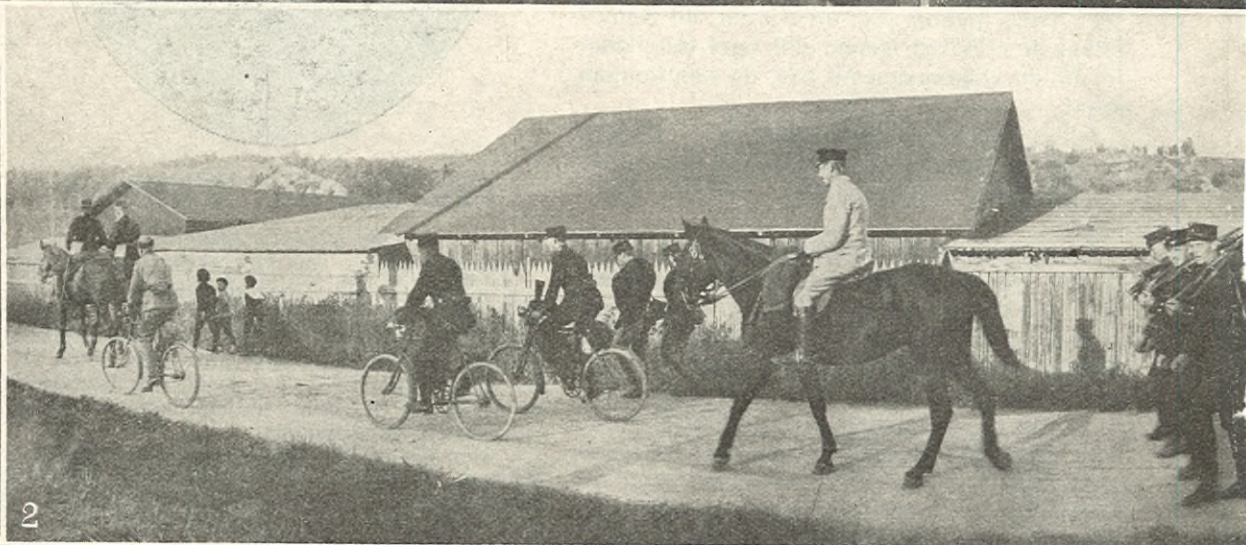
Patriarken sätter sig åter i gång, med tömmen på högra axeln, skidstafven i vänster hand. Och "renkedjan" spännes på nytt. Det bär i saktma mak utför den kala sänkan, som för till Siora Lulevatten. Någon gång ser han upp mot aeroplanet, småskrattar vänligt, och fortsätter sin väg. Efter honom komma andra, mindre "renkedjor", förda af pojkar eller kvinnor; ett par af kvinnorna få åka på lastpulkorna, och där sitta de grensle, raka i ryggen, och se sig omkring. Små och stora skidåkare och många hundar, tysta, till din stora förvåning.

Det är Abraham, som drar västerut med sina kvinnor och barn och hela sin egendom. Det är Abraham, och han har förhistoriska dragdjur. Ofvanför sväfvar nya tidens kanske nyaste aeroplan, och han småskrattar åt det; inte gammal-judiskt hatfullt, inte heller med dysterhet öfver att vara afskild från stora världen; och inte ens med någon tryckande nyfikenhet. Utan med en säker känsla att han går dit, där världen är för honom och hans folk både sann och stor.

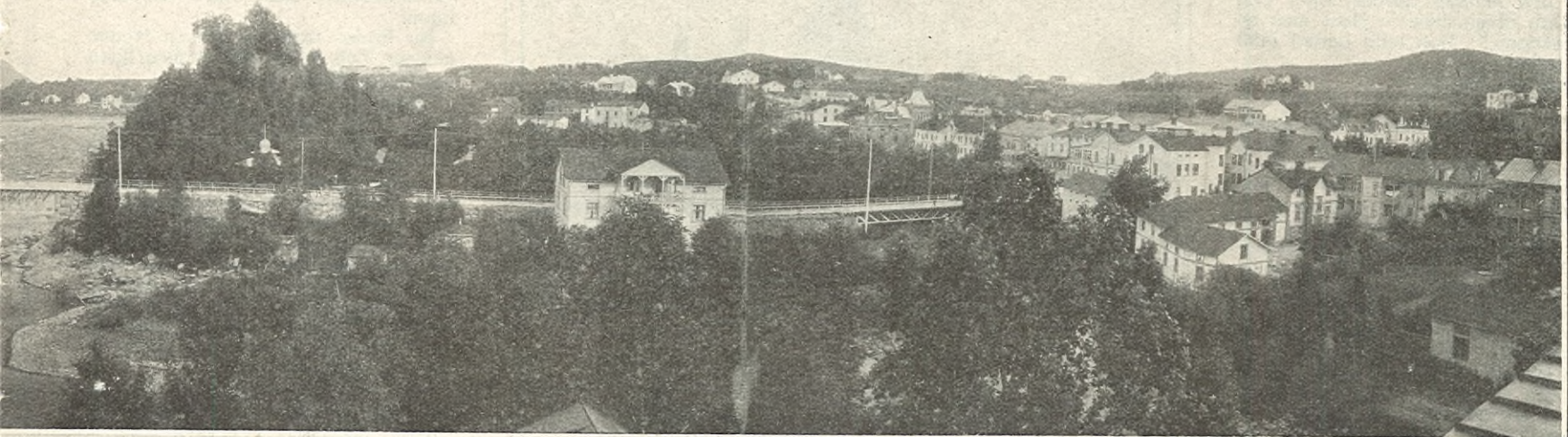
SVERIGES TVÅ

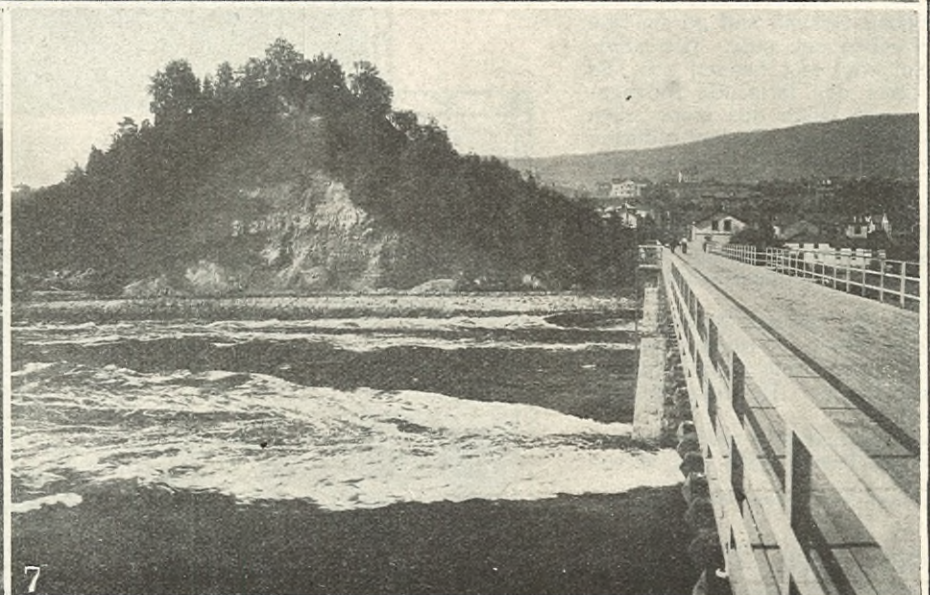
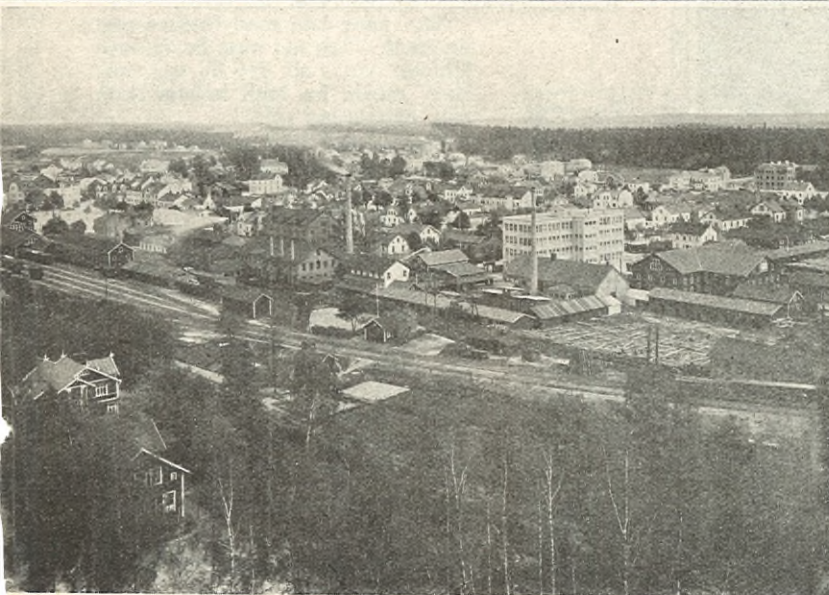
NÄR DET NYA ÅRET INGICK, KORA
des den vid Ångermanälven vackert be
lägna köpingen Sollefteå och det lifliga
municipalsamhället Katrineholm i Söder-
manland till städer. Våra här återgifna
bilder framställa: 1. Totalvy af Sollefteå,
2. Det i Sollefteå förlagda Västernorrlands
regemente på väg till manöver. 3. Brand-

YNGSTA STÄDER.

kåren i Sollefteå företager sprutöfning. 4. Sollefteå hufvudgata. 5 o. 7. Naturscenerier i den nya norrlandsstadens omedelbara grannskap. 6. Vy af Katrineholm med stadens förnämsta industriella anläggning, Kullagerfabriken, till höger — 1, 5 o. 7. Therese. Karlström foto. 6. H. Cederin foto. 2—4 Cronsiøe foto.

Salomos dom.

(Forts. o. slut.)

"DU AR LIK MIN JUDAS," MUM-lade hon. "Du har hans ålder, och ditt hår är svart som hans. Min Judas ben liknade Sarons liljor, och så göra äfven dina. — Hans mun en rosenknopp." Hon lade barnet intill sitt bröst.

"Sug lif, sug lif."

Ett vildt ångestskri ljud genom härberget. — Nu åter ett, skarpt och genomträngande. De många människorna sprungo upp ur sina bäddar. Det blef rop och skrik.

"Hvad är det? Hvad är det? — Har någon blifvit besatt af onda andar? — Hvem skriker? Hvem skriker? — Jehova vare oss nådig!"

Det sorlade och larmade.

"Hvad är det?" ropade de till hvarandra. "En kvinna har legat ihjäl sin son. Öfver en ärbar Israelit har den skammen och sorgen kommit. Han står där i sin vrede."

Människorna frångde sig in i den lilla kammaren. De stodo där tätt packade, nyfikna och vreda. Ett par hofande röster hördes:

"Du är inte värdig att vara moder. Du är en skam bland Israels mödrar."

Några kvinnor gräto. Men högt och gällt öfver larmet hördes den rödhåriga kvinnans röst:

"Hon har legat ihjäl sin son! Med sin egen kropp har hon tagit hans lif!"

Rachel satt på sin bädd med den röda manteln öfver sina axlar. Hon satt hopkrupen och darande, som om hon fruktade hårda slag. Hon höll hufvudet djupt nedböjdt, och emellanåt bröt ett klagande skrik fram öfver hennes läppar. I hennes sköte låg det döda barnet. Dess ansikte blef alltmera blått, och blodet hade upphört att rinna.

Rachel tyckte, att skummande vreda böljor brusade omkring henne. Det var, såsom om stormen piskade henne, och som basuners ljud ljödo hennes mans ord för hennes öron.

"Kvinna, du har förverkat din rätt. Du är förbannad ibland Israels döttrar."

Hon kröp ihop ännu mera. Nu slogo böljorna öfver hennes hufvud.

Ett barn skrek i rummet. Den rödhåriga vyssjade sin son. Rachel lyfte upp sitt hufvud som en stridshäst. Röda flammor uppstego i hennes ansikte. Hon lyfte upp det döda barnet och såg noga på det. Så lade hon åter ned det, och innan någon hann hejda henne, frångde hon sig fram till den rödhåriga kvinnan och försökte rycka till sig hennes barn. Hon hann endast kasta en blick in i barnets ögon, så stötte kvinnan häftigt till henne.

Rachel slog tillsammans armarna öfver sitt hufvud.

"Hon har tagit min son," skrek hon. "Hon har stulit mitt barn!"

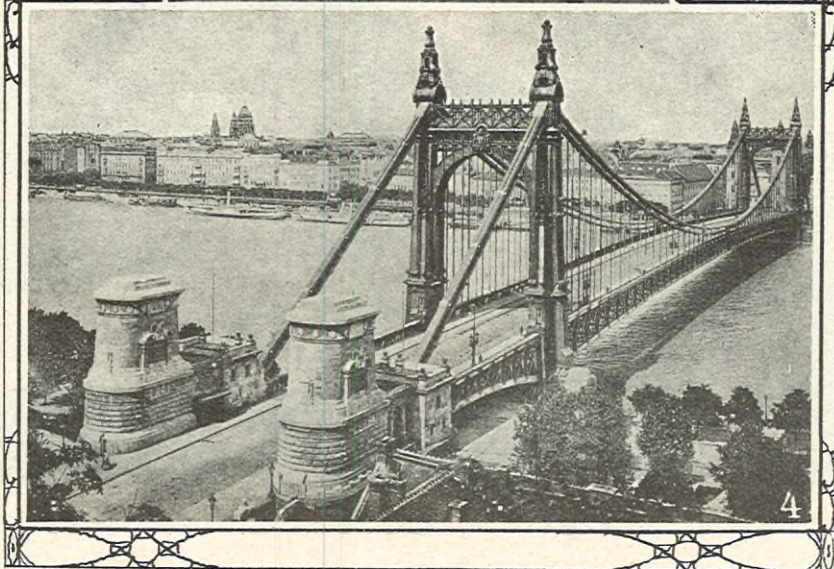
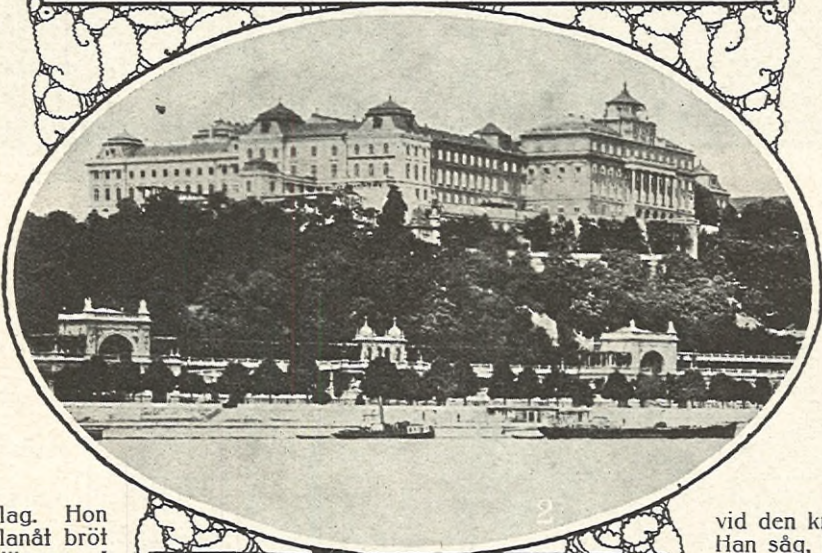
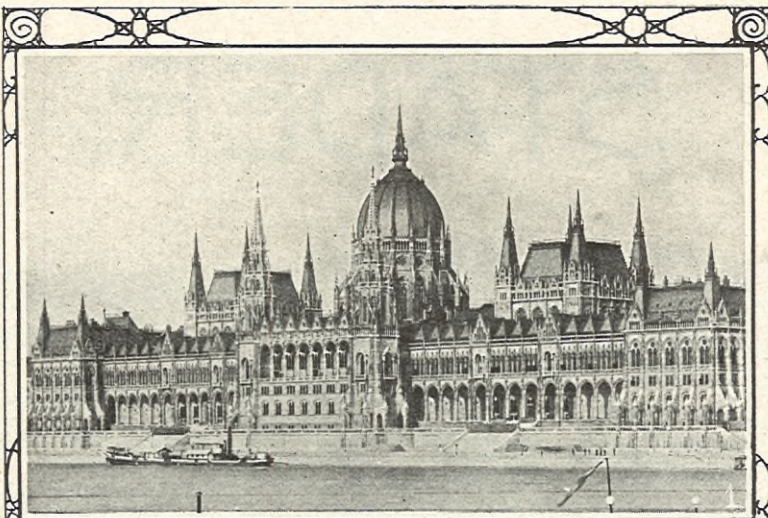
Konung Salomo satt på sin tron af elfenben och guld. Han stödde hufvudet mot handen och såg ut öfver den larmande folkmassan, som fyllde den stora salen och förgården. Solen glittrade och glänste på fotapallen af guld och vid hans fötter och på de förgyllda lejonerna vid armstöden. Nedanför tronens sex trappsteg stodo femtio stridsmän, iklädda rustningar och med svärd i händerna.

"Hell dig, Salomo, Davids son!" jublade folket. "Visheten bor på dina läppar och rättfärdigheten uti ditt hjärta. Hell dig, Herrens smorde!"

Den höga, smärta gestalten däruppe på tronen lyfte upp hufvudet

Bilder från Budapest, där Ungerns nye

1. Parlamentsbyggnaden, hvarest riksdagens ledamöter samlades efter kröningen. 2. Hofburg, hvar-

AF
ESTER HAGBERG-ERLING.

det och log. Han älskade folket, och dess lof fröjdade hans hjärta. Som ett solsen drog leendet öfver hans vackra, allvarliga ansikte lyste ett ögonblick i hans djupa vemodiga ögon.

Nu fördes fram för tronen tvenne kvinnor, och ropen och skriken ljödo allt högre bland folket.

"Konungen skall döma emellan dem. Han, den vise, skall afgöra deras tvist. Förbannad vare den, som ljugit!"

Rachel hörde ropen rundt omkring sig. Hennes ben sviktade under vägen fram till den gyllene tronen. Vid hennes sida gick den rödhåriga kvinnan med triumferande blick. Hon hade hört flera utrop till sin förmån, och konungen skulle nog säga det samma. "Den, som går så stolt och bär sitt hufvud upplyftadt måste ha rätt och tala sanning."

Nu voro de framme vid tronens trappsteg. Rachel såg bäfvande upp Guldet glimmande för hennes ögon. Konungens purpurmantel lyste som blod, och hans djupa frågande blick mötte hennes. Hon sjönk ned på knä på det hvita marmorgolvet.

Nu ljöd Salomos röst djup och allvarlig fram till henne.

"Kvinna, är detta ditt barn?"

En krigare höll barnet framför hennes ögon. Med bleka darrande läppar stammade hon ett ja, som nådde fram till konungen som en svag hviskning, men som lämnade folket i okunnighet om, hvad hon hade svarat.

Salomos blick dröjde ett ögonblick vid den knäböjande unga kvinnan framför honom. Han såg, hur hennes späda kropp skälfdes af ångest och hur förtviflan lyste i hennes underbart vackra ögon. Hennes hufvud sjönk ännu djupare ned. De tunga, svarta hårflätorna gled öfver hennes axlar ned på golvet.

Salomos blick flyttades till den andra kvinnan. Hon stod upprätt och stolt, och det fräcka drag, hon hade omkring sin mun, framstod tydligt. Nu ljöd Salomos fråga till henne:

"Är det ditt barn?"

Svaret kom högt och gällt.

"Ja, herre konung. Det är mitt barn. I smärta har jag födt det."

"Hvad har du att anföra som bevis?"

Kvinnan svarade genast, och orden kommo forfarande fram:

"Folket i härberget såg det. De sågo henne där sittande i bädden med sitt döda barn i skötet, då de kommo in på morgonen, och de sågo mig, din tjänarinna, hvila i min bädd med mitt barn vid bröstet."

"Ja, ja, vi sågo det," ljödo röster i salen. "Hon låg i bädden med barnet vid sitt bröst."

Konungen bjöd tystnad. Så vände han sig åter till Rachel, och det kom en mildare klang i rösten, då han talade till henne.

"Vidhåller du ännu, att barnet är ditt?"

Rachel tryckte händerna emot sitt bröst.

"Ja, sade hon med fastare röst än förut. "Jag har inga bevis, men Jehova vet, att det är min son. Hon måste ha tagit honom ifrån mig, medan jag sof."

Salomo satt tyst en stund. Hans stolta, ädla ansikte såg tankfullt ut. Så sade han:

"Tagen hit ett svärd."

En krigare trädde fram till konungen med ett glänsande svärd. Nu ljöd konungens röst åter hög och befallande:

"Huggen det lefvande barnet i två delar, och gifven den ena hälften åt den ena och den andra hälften åt den andra."

Krigsmannen fattade tag i barnets ena fot och höll det högt

konung kröntes den 30 december 1916.

est kröningsbanketten ägde rum. 3. St. Mathiaskyrkan, där kröningen försiggick. 4. Elisabethsbron.

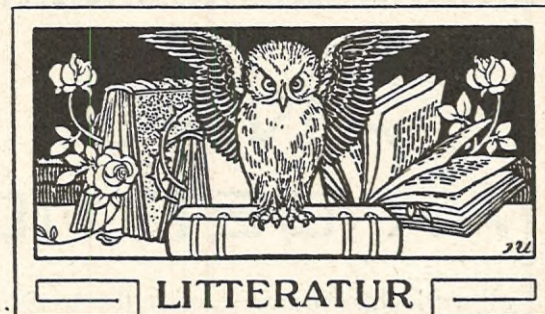
Några orientaliska nationalrätter.

SOM RESANDE ELLER TURIST I ORIENTEN har man ju i de flesta fall tillgång till moderna hotell och pensionat med europeiskt kök och kan efter behag å matsedeln utvälja hvad som mest tilltalar. Kommer man emellertid ut på landsbygden till mindre byar eller om man i storstäderna uppsöker de ställen där den egentliga befolkningen tillfredsställer magens kraf, kan man få prova rätt originella maträtter och detta i ännu högre grad om man lyckas få tillträde till någon familj, som ej blifvit europeiserad.

En nationalrätt, som förekommer hos de flesta balkanfolken och i Asien är "Popula", som alltid finnes på bordet, den användes för aft som man säger på svenska "bottna med", och håller sig flera dagar, hvarför man kan på en gång tillreda för hela veckan.

Rätten består af bönor, som kokas i vatten tills de bli möra, hvarefter tillsättes lök, gräslök och hvitlök, det hela omröres till en tjock gröt. Är man läckergom rostas lök i olja som slås öfver "populan". En annan rätt, som är lika vanlig, är "prebanaz", hvilken äfvenledes utgöres af kokta bönor som tillsätts med i olja rostade lökar samt peppar, cayennepeppar och persilja. Lagvis lägges så i en stekpanna bönorna samt löken med dess kryddtillsatser, hvarpå det hela bakas i ugn. Denna rätt möter man nästan öfverallt i Serbien och i Macedonien.

På tal om steka så förtjänar stekugnen och den roll den spelar i de orientaliska folkens lif sitt eget kapitel. Hos oss hänger stekugnen ju vanligen tillsammans med köksspis, hvaremot i balkanländerna med ugnen vanligen afses den som finns hos bagaren eller i vissa fall menas de små fristående bakugnar af järn, som ägas och skötas af någon oriental och är uppställd i något gathörn på fyra järnfötter. För tillredning af den dagliga maten i hemmen har man så kallade kolgrytor af gjutjärn, som eldas med träkol och ställes grytan eller pannan ofvanpå träkolen. Köksspisar i europeisk mening i de stora moder- na hyreskasärnerna i storstäderna finnas ej. Allt som skall bakas, rostas eller ugnstekas, sändes antingen till bagaren, ugnen på gatan eller till den offentliga bakugnen, som eldas vissa dagar i veckan och där man kan få ställa in den rätt man vill ha stekt mot en obetydlig afgift. Den offentliga bakugnen kallas "farna" och är särskildt före helgdagar mycket upptagen. Från alla håll komma fruarna och flickorna med kakplåtar, kastruller och pannor innehållande en höna, stek eller dylikt. I en liten by i Asien kom en gång en fru med en stor stekplåt, hvarpå låg en liten gris garne-

LITTERATUR

Ord och Bild,

den af dr Karl Wählin redigerade månads- skriften, har i dagarna afslutat sin 25:te årgång. Det borde inte anses som ett kraftprof att i vårt af mycken bildning genomsyrade Sverige uppehålla en kulturtidskrift af Ord och Bilds höga rang i ett kvartsekel. Men lika fullt är det ett verkligt kraftprof från utgifvarens sida. Ty de kulturella intressen, som tidskriften företräder, ha, när allt kommer omkring, icke gått allmänheten så värst djupt i blodet — här finns fortfarande godt om barbarer, och det andliga fräiset äger blott ett begränsadt antal vapensköldar på sitt riddarhus. Jordmänen har alltså varit ganska kargt att arbeta i.

Emellertid, sådana de tjugufem årgångarne nu föreligga, utgöra de ett bibliotek, innefattande en kunskaps- och skönhetskaff af oomtvistligt värde. Nordens bästa pennor på skilda kultur- områden ha under de gångna åren lämnat talrika gedigna bidrag, noveller och poeter ha förtäfflig representerat modern svensk vitterhet, och genom goda reproduktioner af konstverk har publiken hållits au courant med konstlivet i Norden. En förnämlig tidskrift, som icke är tråkig, icke ensidig, utan vidsynt, underhållande och instruktiv — så kan Ord och Bild korfast karaktäriseras, och den alltjämt kvarstående ledaren, dr. Wählin, borgar för att tidskriften under sin fortsatta tillvaro skall veta att häfda sin ställning som ett litterärt kulturorgan, ett ypperligt bildningselement, hvilket har sin gifna bestämmelse i Nordens andliga lif.

E. H-N.

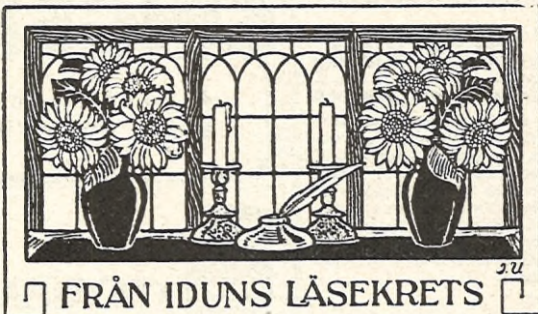

rad med lök, tomater, gurkor, potatis etc. Hela anrättningen öfverdränktes med olja och beströddes med cayennepeppar samt hvitlök och kördes in i ugnen. Gäss och kalkoner tillredas på samma sätt, vanligast förekommer emellertid lammkött, men får vid all tillredning aldrig lök och hvitlök fattas.

På de tider af året, då kött ej får förtäras, som t. ex. under fastetiden, äter man stockfisk och torsk, som tillredes synnerligen smakretande. Rätten bär det säregna namnet "broscholla". Fisken kokas så att den blir halvmjuk, lägges därpå i en stekpanna tillsammans med åtskilliga kryddor, lök, tomater, potatis och lagerbärsblad öfver det hela, som så ugnstekes. I detta sammanhang kan nämnas att för 3 å 4 år sedan betaltes en fet höna med 50 öre eller mindre och ett tjog ägg kostade 40 öre. Mjölrätter förekomma rätt sparsamt i Orienten. Hufvudsakligen användes majs mjöl åtminstone på landet. Mjålet utröres till en deg med ljumt vatten. Degen formas till runda bullar, som läggas på ett varmt lerfat, som omstjälpes och beäckes med varm aska. Ibland läggas degbullarna på en plåt, som är klädd med kålblad för att hindra brödet att bränna vid, och ställes på den glödheta askan. För att bättre få brödet genombakadt täckas ofta bullarna med blad, hvarefter öfver det hela hålles varm aska. På senare åren bakas mycket rågbröd samt majs- och hvetemjölblandadt bröd, som smakar utmärkt.

Till slut bör ej glömmas två rätter "kajmaken" och "Yougen", den förra är ett slags färsk ost, framställd af mjölk och salt samt ätes med oliver till bröd. "Youghorten", som ju äfven hos oss är bekant, göres mestadels på getmjölk eller får mjölk och är betydligt mera smaklig och närmande än den "youghort", som är framställd på kommjölk.

R. K-E.

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS

FRÅN POSENS SKYDDSFÖRENING FÖR hemlösa hafva vi mottagit följande:

Till alla dem, som skänkt bidrag i kläder eller penningar till den polska beklädnadsinsamlingen, fram bäres härmed det innerligaste tack. Vi hafva mottagit från Sverige 110 säckar och 43 lärar med klädespersedlar, tillsammans 8,090 kilo. Kläderna ha fördelats på ett stort antal platser i Polen och Galizien. Må gifvarna vara förvissade om, att genom deras goda gärning många frysende blifvit klädda, många mödrar fröstad, många barn räddade till lifvet.

För Posens skyddsförening för hemlösa.

Stanislawa Niegolewska.

M. Mannowa.

J. Wyczynska.

EN OSED.

ARADE LASARINNOR!

Det är en länge närd tanke, som nu öfvergår till handling, då jag i Eder egen tidning ber få fram bära en vördsam vädjan, som jag vet skall väl förstås. Det gäller en osed, som våra svenska kvinnor sedan många år afskytt och som alla helt visst skulle önska afskaffad ur världen och det är den bland männen rådande svordomsoseden.

Jag behöfver icke utförligare påpeka denna oseds skada för vårt folk. Den är väl bekant, ty mången moder, som såg sin son gå ut i lifvet, fri från detta lyte, har återfått honom som en svärjare, och mången syster har känt hur det var den gång storebror kom hem och bekräftade sina ord med en ed. Men en annan sak ber jag få påpeka och det är kvinnans makt i detta fall.

Hon kan om hon vill, väcka männen till besinning genom att bestämdt afvisa allt hvad svordomar heter från sin närhet, och en svensk kvinna bör anse som sin plikt att i detta fall bli mannens fostrarinna, "Det evigt veka i kvinnosinne", det ädla och bästa hos våra kvinnor måste äfven här få utföra sin stora mission och då en opposition mot svordomslasten håller på att växa sig stark, då vädjar jag till Eder att Ni ger arbetet för språkets rensning det stöd som det förtjänar.

Vördsamt

LEONARD KARLFELDT.

upp. Den lilla kroppen lyste hvit, och armarna na hängde hjälplöst ned. Blodet rusade till det nedhängande hufvudet och färgade barnets ansikte mörkrött.

Salomos forskande blick hvilade på de båda kvinnornas ansikten. Kvinnan med det röda häret ropade gällt:

"Må det vara hvarken mitt eller ditt! Huggen till!" Hennes ansikte lyste af hat.

Rachel knäppte tillsammans sina händer och sträckte dem bönfällande fram emot konungen.

"Hör mig, herre konung, gifven henne barnet. Döda det inte! Nåd, nåd!" Hennes röst dog bort i en ångestfull hviskning.

"Hon har bekänt," ropade folket. "Det är ej hennes barn. Hon är den, som har ljugit!"

Med en rörelse af handen hejdade Salomo krigsmannen, som höll svärdet upplyftadt. Så böjde han sig fram emot Rachel och sade:

"Stig upp, du unga kvinna. Jag återgifver dig ditt barn. Du är dess moder."

Ett ögonblick var det dödstyst i salen — så förstod folket — och ett stormande jubel bröt fram.

"Hell, hell, Salomo, den vise! Herren har skänkt honom vishet från höjden! Hell dig, vår konung, Jehovas smorde!"

Rachel höll sin son i sina armar. Hon tryckte honom in till sitt bröst och grät af glädje.

"Hell dig, du unga moder!" jublade folket. "Du sköna ros af Juda stam! Du fruktsamma vinträd! Hell dig!"

Rachel fördes ut ur salen. Från sin höga guldtron såg Salomo efter den unga kvinnan, och hans mörka outgrundliga ögon blefvo milda som en moders, som ser på sitt barn.

En ateljéfest i Liljewalchs konsthall

förberedes till Trettondagen af våra konstnärer, och den lofvar att bli något extraordinärt af glans och glädje, en konstnärskarneval utan motstycke hitills i vår vintriga nord. Festens clou skall bestå af ett karnevalståg, framställdt af våra nu levande konstnärers sätt att måla, och hr Egil Schwab, Erik Lange, Yngve Berg, Torsten Schonberg och Berthil Lybeck ha åtagit sig att arrangera denna originella revy, hvilket

garanterar ett godt resultat. Men den ståtliga festen har ej till enbart syfte att roa, dess syfte är att skaffa medel till konstnärernas understödsfond, hvadan deltagarna, hvilka förvisso bli så många som lokalerna kunna rymma, ha medvetandet att samtidigt med nöjet göra en god gärning. Vi meddela här ett par kostymbilder ur karnevalståget, tecknade af artisterna Yngve Berg och Erik Lange.

ÄNNU ÄR DET TID

att verkställa prenumeration för år 1917 å
IDUN. Ju förr detta sker, ju säkrare kan
Ni vara på att IDUN utan större afbrott
kommer Eder fillhanda på nyåret. Dröj där-
för ej, utan prenumerera genast på IDUN
"DE SVENSKA HEMMENS TIDNING"

STEKT

GRÖT AF SVALÖFS KORNFLINGOR

är särskildt välsman-
de, i det den välkända
aromen då kommer fram
på ett märkbart sätt.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Hus-
moderskurs i Stockholm.
FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 7-13 JAN. 1917.
SONDAG. Frukost: Smörgåsbord;
omelett med fiskstufning; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Kall skinka
och fläskkorv med potatismos; blåbärs-
kompott med gräddor och skor-
por.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgröt med frukt-
kompott; grönsakssalad med skarp-
sås; kaffe eller te. Middag: Vegtari-
sk: Risgrynsbullar med champin-
jonsås; renstek med brynt potatis
och salader; ananasfromage med gula
mandelspån.
MANDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgröt med mjölk;
steckt sill med gräddsås och potatis;
kaffe eller te. Middag: Kall skinka
och fläskkorv med potatismos;
blåbärskompott med gräddor och skor-
por.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgröt med frukt-
kompott; grönsakssalad med skarp-
sås; kaffe eller te. Middag: Vegtari-
sk: Risgrynsbullar med champin-
jonsås; renstek med brynt potatis
och salader; ananasfromage med gula
mandelspån.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
biffstek med potatis; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Vegeta-

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grund. 1850 Karlstad Telefon 218
är Värmlands största och äldsta tidning.

Behagliga och
välgörande äro

GAHNS

runda tvålar:

Lavendeltvål
Hafremjöltvål
Tallbarrstvål

risk jordärtskockspuré; steckt färsk
sill med korintsås och potatis.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgröt med mjölk;
bräckkorv med potatis; kaffe eller
te. Middag: Ärtor med fläsk;
ugnspannkaka med sylt.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord;
steckt hafregrynsgröt med
mjölk; skinkomelett med potatis; kaffe
eller te. Middag: Irländsk
färstufning; mannagrynskaka med
saftsås.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord;
uppstekt mannagrynskaka;
mjölk; kaffe eller te. Middag:
Lutfisk med potatis och sås; maj-
senakräm med mjölk.

RECEPT:

Fiskfärs (f. 10-12 pers.). Se
Iduns kokbok nr 356.
Renstek (f. 12 pers.). Se Iduns
kokbok nr 581.
Ananas fromage (f. 6 pers.)
1 liten burk ananas (på omkr. 7
hg.), ananassaft, saften af 1/2 cit-
ron 5-6 blad gelatin. 3 msk. varmt
vatten, 3 hela ägg, 110 gr socker
4 dcl. tjock grädda.
Beredning: Hälften af ana-
nasan skäres i små jämna tär-

ningar från hvilka all saft urklap-
pas i en linneduk. Resten af anana-
sen skäres i tunna skifvor och spars
till garnering. Frukt- och citron-
saft blandas. Gelatinet spolas med
kallt vatten klippes i bitar och
upplöses i det varma vattnet. Ägg-
gulor och socker röras 20 min.
Grädden vispas till hårdt skum, ägg-
hvitorna likaså. I äggmassan ned-
röres först fruktsaften, gelatinbland-
ningen, som bör vara omkr. 40°
och därefter grädden och ägghvite-
skummet. Sist iblandas den skurna
frukten. Massan fylls i vatten-
sköljd och sockerbeströdd lock-
form. Öfver formen lägges ett tunnt
s. k. smörpapper, locket sättes på
och formen nedpackas i is och salt
och får stå 2-3 tim. När from-
magen skall serveras lossas den från
kanten med en spetsig knif, for-
men doppas därefter hastigt i hett
vatten och puddingen stjälpes upp
på flat glasskål med tårtpapper.
Anrättningen garneras med ananas-
skifvorna och serveras med gula
mandelspån.

Gula mandelspån (omkr.
35 st.) 105 gr. sötmandel, 3 ägg-
hvitor, 3 bittermandlar 110 gr. flor-
socker 1 ägg.
Beredning: Mandeln skällas,
torkas i ugnen och drives genom
mandelkvarn. Ägget, ägghvitorna och
sockret röras 10 min. eller tills
massan är skummig, då mandeln till-
sättes. En jämn plät smörjes och
mjölas, massan utbredes därpå till
en tunn kaka, som gräddas gul-
brun i ej för varm ugn. Plåten
drages ut på ugnsluckan och kakan
skäres i 4 cm. stora spån som ge-
nast böjas öfver det väl aftorkade
spiselracket.

Stekt sill med gräddsås
(f. 6 pers.) 2 stora salta sil-
lar. 1 msk. rågmjöl (10 gr.) 2
msk. stötta skorpor, 40 gr. smör
och flottyr, 2 dcl. grädda.

Beredning: Sillen flås, ta-
ges ur, sköljes, skäres i filéer
och ryggen jämt alla småben
borttagas, hvarefter den får ligga
i rikligt med vatten omkr. 12 tim.
Filéerna inklappas i en fiskhandduk,
vändas i en blandning af mjölet
och de stötta skorparna, stekas vac-
kert brungula på båda sidor och
uppläggs på varmt serveringsfat.
Pannan vispas ur med grädden, så-
sen får ett uppkok och hålles öfver
sillen som serveras med nykokt,
oskald potatis.

Risgrynsbullar m. svamp
(f. 6 pers.) 2 dcl. risgryn (2
hg.), 1 lit. mjölk, svamppad, 1 1/2
dcl. konserverad svamp, 30 gr. smör,
1-2 ägg, salt, hvitpeppar.

Till panering: 1 ägg, 2 msk.
mjölk, 1 1/2 dcl. stötta skorpor.

Till stekning: 40 gr. smör.
Beredning: Risgrynen sköljas,
skällas i hett vatten och kokas i
mjölken och svamppadet till en
fast gröt, som passeras och får
kallna. Svampen hackas fint och
fräses i smöret tills det är klart.
Ägget vispas upp och blandas i
gröten tillika med kryddorna och
svampen. Massan formas till små
aflånga bullar hvilka paneras och
stekas gulbruna i smöret. Serve-
ras med ärtor och brynt potatis.

FRÅGOR

ENHVAR LÄSARE AF IDUN ÄGER
rätt att i denna afdelning framställa
förfrågningar rörande husliga eller
andra angelägenheter till besvarande
af läsekreten. Dock förbehåller sig
redaktionen oinskränkt befogenhet att
utesluta de frågor, hvilka anses sakna
mera allmänt intresse. Hvarje publi-
cerad fråga kommer att besvaras, och
utbetalas för det bästa svaret, å någon
af här nedan införda frågor, som in-
sändas till redaktionen senast 6 dagar
efter detta nummers dato ett pris af 10
kronor.

Nr 22. Till Iduns läsarinna en
fråga: Hvar skall jag finna ett
godt hem för min lilla 3-åriga flicka.
Hon är moderlös och jag har sådant
arbete att jag är borta jämt. Jag
har annonserat i Idun samt Sven-
ska Dagbladet men intet svar pas-
sade. Har ej tillfälle betala mer
än 50 å 60 för månad. Kan ett
godt hem erhållas för detta pris
frågar En bekymrad fader.

Nr 23. För mitt lefvebröd är jag
hänvisad till ett enformigt kontors-
arbete sex timmar på dagen. Jag
har länge önskat att få någon sys-
selsättning, som kunde intressera mig
på eftermiddagarna, där jag kunde
känna mig vara någon annan till
nytt och vänder mig nu till Iduns
läsarinna för att få ett råd. Kunde
jag ej behövas på någon barn-
krubba eller arbetsstuga eller dy-
likt? Tacksam för svar är Sara.

Nr 24. Hvad skall en kvinna göra
i följande fall: Hon älskar och
älskas af en man som hvad man
kallar festar och som har en gan-
ska svag karaktär. Skall hon gifta
sig med mannen ifråga, om han
lofvar att bättra sig? Kan hon
förlita sig på att löftet kommer
att hållas - äfven bakom hennes
rygg? Kan man genom ett gifte-
mål verkligen göra en man bättre
i den vägen? Finns det intet me-

FERROL SINGER

ÄLDSTA MÄRKE
BÄSTA SYMASKIN

är det kraftigast apptigivande
och mest stärkande af alla mo-
derna organiska järmpreparat.
Synnerligen lämsmält fördrä-
ges det af den ömålrigaste
mage. Vid blodbrist och svag-
het af största verkan. Dess an-
genäma smak gör att det med
lätthet tagas af såväl barn som
vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM,
STOCKHOLM.

Originalflaskor om 500
gram, Pris Kronor 2.25

BILLIGT! - Finnas å alla apotek - BILLIGT!

ARMAN

Där hållbarhet och bril-
liant utseende sättes i första
rummet, är målning med
emaljfärgen Chinalack att
föredraga framför alla andra
liknande färger. Belönad med
guldmedalj. Arsenikfri enl.
nya giftstadgan.

Finnes i alla kulörer hos
alla färghandlare. Fabrikan-
ter: Dorch, Bäcksin & Cos
A.-B., Göteborg och Stock-
holm.

Å Julstämning

priståflan erhålles rätt lösning om
1 kr. insändes till »Erfaren rebus-
lösare», Sv. Dagbl. kontor, Sthlm.

OXYGENOL- SALVA

Med
vätesuperoxid

Mellin's Food

är bästa föda för svaga
och klena barn i alla åldrar.
Stärkelsefritt - lättsmält.
Köpes i apotek, spēcieri-
och drogaffärer.

Hydrozon- Salva

för sårnader m. m.

TIDSKRIFT för HEMMET

utgiven av Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala,

redigerad av dess föreståndarinna Fröken Ida Norrby.

Allmänt erkänd som synnerligen vederhäftig. Dess av framstående
fackmän skrivna artiklar äro en god kunskapskälla för alla, som syssla
med hemmens mångahanda uppgifter. Här finna husmödrarna just de råd
och anvisningar, som de behöva.

Tidskriften utvidgad 1917 såväl sitt omfång som sitt program. Den ut-
kommer med 6 häften, vardera på 32 sidor, och skall på sitt program
upptaga även kvinnofrågor av biologisk och social art. Det oaktat är priset
oförändrat: vid postprenumeration för helår endast 2 kr. och 50 öre. Varje
husmor, som vill följa med sin tid, såvitt den har något gott och värdefullt
att bjuda, bör skynda att prenumerera!

Kraftig

annonsering

i Medelpad

erhåller Ni genom att införa Edra
annonser i den största och mest
- spridda tidningen i Norrland -

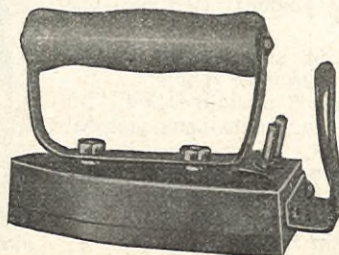
SUNDSVALLS TIDNING

Upplaga 11,500 ex.

Göteborgs nya Husmodersskola

Södra Allégatan 2 A - Rikst. 106 24
Husmoderskurs på 1 termin för unga bildade flickor börjar d. 25 jan. 1917
Prospekt och upplysningar på begäran. Elvira Friberg, Hildegard Friberg.

VOLTA ELEKTRISKA VÄRMEAPPARATER

göra husmodersyslan
- lätt och angenäm -

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
VOLTA

- ULVSUNDA PR STOCKHOLM -

Besök vår utställning Birger Jarlsgatan 21.

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**
FÖRORDAF AV LÄKARE
"vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet."
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG

Agria
Yoghurt Margarin

RIS

är det mest använda av alla nä-
ringsmedel på jorden.

Miljoner

människor i de tropiska länderna
livnära sig nära nog uteslutande
av ris och besitta likväl en out-
tröttlig arbetskraft och uthållighet.

En svensk läkares omdöme om Sasol-Tvålen:

Undertecknad, som dagligen använder **Sasol-Tvål**, får härmed intyga, att nämnda tvål har en behaglig, aromatisk lukt samt äger en synnerligen uppmjukande och lenande inverkan på huden, fullt jämförlig med de bästa franska tvålars. Särskildt utmärkt har jag funnit **D'Sasol-Tvålen**, hvarför jag anser mig kunna förorda den samma till bruk af läkare, tandläkare, sjuksköterskor och alla dem, som i följd af sin sysselsättning äro nödsakade att många gånger om dagen aftvätta sina händer.

Stockholm den 15 November 1916.

KARL MALMSTEN.

Med. Doktor.

**CLOETTAS
GULD-CACAO**
I vidstående förpackning
säljes öfverallt

© PÄRMAR ©

till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från
IDUNS EXPEDITION, mot likvid i postanvisning, till följande priser:

Röd pärm, med guldtryck, till "Idun" . . .	Kr. 1: 50 + porto 30 öre
Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibl."	0: 50 + " 10 "
Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpreda"	0: 50 + " 10 "
Samtliga tre pärmar	2: 50 + " 30 "

del i världen att helt utrota spritbegäret hos en man? Undrar En göteborgska.

Nr 25. Kan någon af Iduns läsare ge mig ett råd? Jag måste hålla mig uppe! Men hvad skall jag göra, då det i mitt inre är som en vulkan af ångest och oro som vill bryta sig ut eller som en järnklo hvilken gripit sig in i min själ. Är rädd för mina medmänniskor och drar mig undan dem, då jag endast mötts af missförstånd. Nu är jag upprifven och förtviflad. Allt omkring mig har blifvit så banalt och smått, att jag med tvång måste fullgöra mina åligganden. Nervös.

Nr 26. Jag vill härmed vördsamt fråga, om någon af Iduns läsare vet något medel mot nervös stamning. Jag talar i allmänhet alldeles flytande men vid vissa tillfällen t. ex. tentamina o. dyl. stammar jag alldeles förskräckligt. Finns det någon bok med råd angående stamning? Vore mycket tacksam för svar. Studentska 1916.

Nr 27. Jag har en mycket svår reumatisk huvudvärk som jag mycket rådfrågat läkare för utan att erhålla något råd som hjälper mot det onda. Det är allra värst plågående vid tinningarna och omkring ögonen. Kan elektrisk behandling hjälpa eller finns det möjligen någon annan råd, frågar Aina.

Nr 28. 1) Undrar om de mycket annonserade plattfotsstöden fylla sitt ändamål att hålla foten i sitt läge utan att göra ondt? Då inte skohandlarna i min hemtrakt tillhandahålla sådana, måste man ju skriva efter dem och vore därför tacksam om någon som använt dem ville delgifva resultaten.

2) Finns det något sätt att bota plattfot på ett litet barn då det ännu inte är mer än två år gammalt? Barnet har skor med inlägg, men ännu tycks det inte hjälpa. Och barnets såväl som mammans skor bli så fort fula. Om ett tillförlitligt svar beder Barnets mamma.

Nr 29. Skulle någon af Iduns läsare möjligen kunna lämna mig upplysning på en ort, där det kunde vara lämpligt för en ung, skicklig musiklärarinna (exam.) att öppna, eller möjligen öfvertaga liten musikskola. Är varmt intresserad, men vet blott icke hvar, det skulle kunna låta sig göra. Mycket tacksam för svar är: Musiklärarinna.

Nr 30. Finns något botemedel för »sus i öronen», lider sedan flera år af nämnda åkomma, har rådfrågat läkare, men utan resultat. Tacksam för svar till 73-åring.

Nr 31. Jag har nu under 5 månaders tid varit besvärad af en stark saltsmak i munnen, starkast då jag är i hastig rörelse, då jag svettas — t. o. m. utsvetningen är salt. Hvarifrån kan det härleda sig, och finns någon hjälp härför? Har rådfrågat läkare men ej fått något som hjälpt. Finns det möjligen någon af Iduns läsare som äfven besvärats af detta och vill meddela upplysningar härom. Tacksam för svar till Orolig Lärarinna.

Nr 32. Vill någon godhetsfullt gifva mig råd hur jag bör sköta mig för att öfvervinna den trötthet och tyngd jag alltid lider af — har god sömn och matlust, felar inte energi i att vilja. Men intet vill hjälpa utan släpar mig till slut ästad. Då jag hvilat faller jag tungt ihop och rör inte en muskel på länge. Kanske det finnes någon som lidit af samma onda och funnit hjälp — vore så tacksam finna något råd. Anna.

Nr 33. Hvad skall jag göra mot nervösa ryckningar i ansiktet, hvilka i synnerhet besvära mig, då jag kommer i sällskap eller känner mig annars observerad. Tacksam för något råd mot min nervositet vore Ängslig 22-åring.

Nr 34. Har tänkt, att efter jul gå igenom en 3 å 4 månaders hushållsskola, men är tvifvelaktig om hvar. Vore därför tacksam för ett råd. Skulle så gärna önska få komma till plats där samtidigt tillfälle till någon sport e. d. nöje kunde beredas. Nyta o. nöje.

Nr 35. Har aflagt stud. examen å reallinjen. Vill gärna taga jur. kand. examen. Behöfver jag för att taga denna examen vid Sthlms högskola först ha gått upp i studentexamen och kompletterat latin, eller kan jag få tentera detta ämne för någon af högskolans lärare eller annan kompetent person. Tacksam för svar. Studentska.

Nr 36. Finns det någon bland Iduns läsare, som kan gifva mig en vänlig upplysning eller ett godt råd i följande? — Jag är juris studerande och sysselsatt med studiet af mitt sista och viktigaste ämne

GIGANTOS

Med KALK (GIGANTOS C. CALCE)
SVENSKT NÄRINGSPREPARAT
FÖR SVAGA OCH NERVSJUKA
AKTIEBOLAGET GIGANTOS
STOCKHOLM
RIKS 14114

Flytande: pr flaska 1.85
Med kalk (pulver) pr burk 3.50
Förordas av läkare.

Erhålles genom alla apotek, sjukvårdsaffärer och droghandlare samt direkt från

AKTIEBOLAGET GIGANTOS
— STOCKHOLM K. — Rt. 141 14 —

(processrätt) för juris kandidatexamen. I tentamina i hufvudämnen har jag tagit goda betyg. Synnerligen intresserad är jag utaf juridik speciellt processrätt, där jag gjort grundliga och omfattande studier. Är rätt hemmastadd i tysk juridisk litteratur. Dessutom hyser jag mycket stort intresse för allt, som kan inrangeras under sociala, politiska och ekonomiska frågor.

Som alla och enhver nog fått eller får erfaras, är det ju en fruktansvärdt svår tid, vi nu genomleva. Ej minst för akademiska medborgare är tiden ytterligt påfrestande. Underligt är det väl ej, om en och annan yng man får på grund af omöjligheten att gå i land med den »ekonomiska» sidan af studierna för en tid afbryta eller kanske rent af uppgifva dem. Undertecknad är olyckligtvis i den situation, att jag kanske får uppgifva studierna och tanken på examen, om jag ej lyckas erhålla någon sysselsättning, som kan gifva mig någon inkomst och ett arbete, som ej helt för mig bort från studierna: Jag har försökt ordna det för mig både på ett och annat sätt men utan resultat. Att annonsera har jag funnit vara fullkomligt resultatöst. Relationer spela ju i vår tid en särdeles framstående roll.

Vid sökandet efter utvägar att få fortsätta mina studier på ett eller annat sätt har jag kommit att tänka på journalistbanan. Hafva manne våra större dagliga hufvudstadstid-

Affär för 1-2 damer.
Agentur- och Kommissionsaffär i Sthlm, den enda i sitt slag i Sverige öfverlätes nu genast f. 2000 kr. i afträde. Sv. t. »Passande f. 2 damer». Iduns exp. Sthlm f. v. b.

Till dem, som önska

Ett godt och lömande yrke

rekommenderas studerandet af

Kvinnligt Yrkesregister,

som finnes i boklådomna samt å Kv. Yrkesregisters expedition, Hamngatan 5 A. Stockholm.

Pris 1.50, porto till landsorten 20 öre.

Klipp annonsen!

ningar en så fundamentalt genomförd organisation i sitt arbete, att de hafva personer med fackutbildning anställda för exempelvis den juridiska afdelningen af sitt innehåll? Vårt tidevarf är ju specialiserings- och organisationsens. Vore det då ej tänkbart, att en stor tidning engagerade en juridiskt bildad person att uteslutande sköta allt sådant af tidningens innehåll, som rör rättegångar, domstolar, juridisk litteratur, officiella uppgifter angående ämbeten och tjänster samt för öfrigt alla officiella tillkännagivanden från ämbetsverk, J. K., J. O., M. O., m. m.

Själf är jag intresserad af allt organisatoriskt arbete och skulle jag skatta mig mycket lycklig, om jag lyckades erhålla anställning hos en större tidning att uteslutande syssla med nämnda afdelning af tidningens innehåll. — Men, ärade läsare och läsarinor, till hvem skall jag vända mig för att vinna den anställning. Jag på grund af ofvanstående önskar erhålla? Att bombardera våra hufvudstadsredaktörer med bref, som säkerligen upptages som ett slags tiggarbref, kan jag ej. Jag skulle därför vara utomordentligt tacksam för upplysningar och goda råd. Ulpianus.

Nr 37. Finns något kindergartensinstitut i Göteborg, och i så fall när börjar kursen, och hur stor är kostnaden?

Nr 38. Har utbildadt mig i väfning med lärarinnekompetens, men det synes omöjligt att få någon plats. Skulle det löna sig att sätta upp en väfskola, och i så fall på hvilken ort skulle det bäst löna sig? Råd vill.

Nr 39. Finns något sjukhem eller annan anstalt, där en äldre, sjuklig dam inom närmaste framtiden kan vinna inträde? Vilko- ren härför? Afgiften pr år?

Frenumerant.

CAPL DERRIGN

FLORODOL-TVÅLEN

är barnens förtjusning.

Använd Florodol-Tvålen vid tvättning av de små. Den bevarar och stärker deras fina hud och rosiga hy.

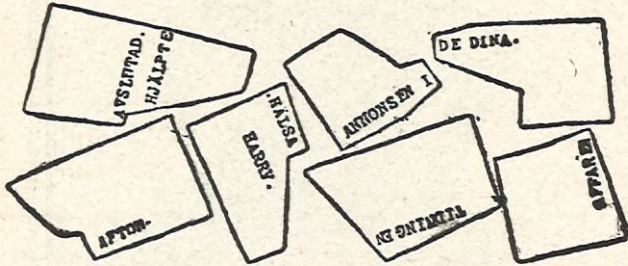
Intressant Pristävling.

En huvudstadstidning 2 gånger i veckan.

300 kronor i pris.

Ett söndertrasat brev ankom härom dagen till Afton-Tidningen Iduns många läsare omedelbart nu tyda brevets gåta. Klipp ur bitarna och sammanfoga dem rätt.

Brevet ser ut så här:

15 nyttiga saker till ett värde av 300 kronor utdelas som pris åt dem som först insända rätt lösning

Ett villkor för deltagande i tävlingen är dock att med lösningen av pristävlingen skall följa ett postprenumerationskvitto på Aftontidningens halvveckouppplaga för minst första kvartalet 1917. Prenumerationspriset är: 1/1 år 2:50, 1/4 år 0:80

Alltså: Insänd rätt lösningen till Afton-Tidningen jämte postprenumerationskvittot före den 15 januari 1917 i brev märkt "Pristävling", Box 160, Stockholm. De först öppnade rätta lösningarna prisbelönas.

1:a pris utgöres av en kamera	värde 75 kr.
2:a " " " ett herr- eller damur.....	" 50 "
3:e " " " en kaffeservis.....	" 40 "
4:e " " " en teservis	" 25 "
5:e " " " duktyg.....	" 20 "
6-10 " utgöres av paraplyer (herr- & dam-) à 12 kr.	" 60 "
11-15 " " " plånböcker & portmonnäer à 6 kr.	" 30 "

S:a 300 kr.

Genom deltagande i denna pristävling får Ni alltså två gånger i veckan en vaken, nykterhetsvänlig och intressant huvudstadstidning, varjämte tillfälle gives att vinna några av ovanstående värdefulla och nyttiga saker. Skynda nu på!

VÄRMLANDS LÄNS TIDNING

KARLSTAD.

Frissinnad folktidning för Värmland.

Upplaga över 8 000 ex., därav 5.000 postprenumeranter.

Länets ovillkorligen bästa och fördelaktigaste annonsorgan. Alla annonser, beordrade till införelse i Värmlands Läns Tidning, inflyta utan någon som helst prisförhöjning jämväl i tidningen

FRYKSDALS-BYGDEN

Den mest spridda tidningen i Fryksdalen samt i

KARLSKOGA NYHETER

Tidning för Karlskoga bergslag.

B. WIMANS BYRÅ

RIKS 129 22 HAMNGATAN 5 A ALLM. 217 63

(Mitt emot Nord. Kompaniet)

UTFÖR RÄTTEGÅNGAR.	FÖRSÄLJER STADS- OCH	FÖRMEDLAR I SVENSKA
VERKSTÄLLER	LANDTEGENDOMAR,	BOLAG FÖRSÄKRINGAR
BOUTREDNINGAR	AFFÄRER M M.	SÄSOM:
OCH ARFSKIFTEN.	PLACERAR INTECK-	LIF- O. KAPITALFÖR-
UPPSÄTTER	NINGAR.	SÄKRINGAR, LIFRÄN-
TESTAMENTEN.	UTHYR MÖBL. O. MÖBL.	TOR, SJUK- O. OLYCKS-
OMBESÖRJER	VÅNINGAR, RUM,	FALLSFÖRSÄKRING.
INKASSERINGAR	AFFÄRSLOKALER,	BRAND- OCH STÖLD-
M. M.	SOMMARNÖJEN ETC.	FÖRSÄKRING ETC.

Klipp annonsen!

KONTORSTID 9-5.

Klipp annonsen!

Nordens billigaste och i förhållande till sitt pris största skoltidning är den illustrerade tidningen

Folkskolans Vän

som utkommer med ett 16-24-sidigt nummer i veckan hvarje helgfri onsdag.

Prenumerationspris för helt år 3 kr.

Innehåller bl. a. en mängd pedagogiska och ledande artiklar i på dagordningen stående skolfrågor, ett stort antal skolnyheter, biografier jämte porträtt öfver skolmän m. m. Mycket anlitad för annonsering af lediga tjänster vid folk- och småskolor, litteratur skolmateriel m. m. - Annonserpriset är 25 öre för petitråd. Profnummer erhålles på begäran gratis. Prenumerera i närmaste postanstalt!

Obs! Ingen förhöjning i pris!

RÉDAKTIONEN, adress Göteborg.

Nr 40. Hvar och huru kan medlemskap i sjukförsäkring eller någon form af sjukförsäkring bäst erhållas, frågar 37-årig fru, bosatt på landet.

Nr 41. 1) Åro Lindéns hemmaskiner bra för strumpstickning. Skulle köpa en och sticka för att få en liten biförtjänst och undrar jag nu om de åro så starka att man kan hava någon verklig nytta af dem.

2) Hvar kan man få sälja pappslöjdsarbeten så som amatöralbum, skrifportföljer m. m. som åro tillverkade i hemmet.

Aino.

Nr 42. Kan lysning uttagas skriftligt då den ena kontrahenten är bosatt på långt afstånd? Har den nya äktenskapslagen ännu trädtt i kraft? Finnes den utgifven och i så fall på hvilket förslag? Tacksam för svar är

Undrande och okuning.

Nr 43. Huru skall man treffligast ordna en 2-rumslägenhet? Undrar om det vore fördelaktigt utbyta den traditionella matsalen mot ett herrum eller s. k. hvardagsrum, då jag tycker ett sådant skulle kunna ordnas mera hemvarmt. I så fall måste naturligtvis bättre porslins, glas etc. inrymmas i köket. Tacksam för ett godt råd eller förslag härutinnan vore

Ung och oerfaren.

Nr 44. Jag har läst i en utländsk tidning att man kan ha hvid halsduk till smoking äfven vid fastliga tillfällen såsom bal o. d. Har äfven hört att det förekommit på senaste tiden lite hvarstans. Är detta riktigt samt kan man våga sig på att införa detta tilltalande mod i landsortstad? Ty enligt min åsikt är svart halsduk något som ej borde höra till ett för öfrigt hvitt skjortbröst.

Reformator.

Nr 45. Hvad bör man själf kalla sig gent emot jämnåriga personer, som man känner väl, men ändock titulerar? Skall man t. ex. vid telefonsamtal säga: det är Fru Judit Arboren eller endast Judit Arboren?

Undrande.

Nr 46. Huru skall 60-årig hustru kunna skydda, såväl sig själf, som sin betydligt äldre viljesvage man från saknär ekonomisk undergång? Saknar uppriktiga vänner och afträdes att vidtala någon jurist, emedan det skulle falla sig för dyrt. Är själf mest böjd för att rådfråga någon s. m. v. etsgrann, helst kvinnlig jurist.

Bekymrad.

Nr 47. Vill någon af Iduns läsareinnor säga mig, hur det går till att adoptera ett flickbarn och om barnet äger rätt till adoptivföräldrarnes namn, utan ytterligare ansökan därom?

S. B.

Nr 48. Huru bör man gå till väga för att lättast erhålla skiljemåssa? Hvilken advokat vore lämplig och hur dyrbart ställer sig det hela ungefär?

Nödd och tvungen.

Nr 49. Vore tacksam för en beskrifning på Hallands nationaldräkt. Ty nog existerar denna om också blott som ett minne från fordom.

Halländska.

Nr 50. Hvar kan man få sälja ekorrskinn? Finnes någon som uppköper ekorrsvansar?

En liten ekorrjägares mamma.

Nr 51. Hvar kan erhållas privat vård, med sträng dietisk mat, för magsjuka (magkatarr), har besökt ett par badanstalter utan resultat på grund af svårighet att personligen ej kunna iakttaga eller förstå den dietiska maten, som borde vara lämplig. Har hört att det lär finnas någon privat klinik eller pensionat som speciellt endast tager emot nerv- o. magsjuka. Då jag såväl i Idun som öfriga tidningar sökt efter en dylik annons men den ej står att finna, är jag tacksam om någon af Iduns läsare kan uppgiva adress på ett dylikt pensionat och om någon genomgått en sträng dietisk kur och med hvilket resultat, antar att flera står i det läget, uppållande få det så ordnadt att med dietisk mat få bot för sitt lidande. Klara.

LÖSNING

TILL PRISTÄFLING NR 49.

- 1 = Drottning Kristina.
- 2 = Emilie Flygare-Carlén.
- 3 = Kristina Gyllenstierna.
- 4 = Mamsell Arfwidsson.
- 5 = Selma Lagerlöf. (Invalet i Sv. akademien).
- 6 = Drottning Margareta (Kalmarunionen 1389).

Vid den företagna granskningen ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af O. Davidson, Brokind, första pris, och Emma Hanson, Göteborg, andra pris.

Varma kläder åt barnen till vintern!

Prenumerera nu genast på

"BARNGARDEROBEN"

Illustrerad månadstidning för barnkläders förfärdigande. Stor dubbelsidig mönsterbilaga medföljer gratis.

"Barngarderoben" kostar för helår Kr. 3:—, kvartal 90 öre. Sist utk. nummer erhålles mot 30 öre i frimärken från Iduns Exp., Stockholm.

Mellersta Skåne

Den mest spridda och bäst underrättade tidningen i provinsens mellersta del.

Ojämförligt största spridning inom Frosta, Färs och Gälds härad, inom Hörby köping och Eslövs stad.

Fördelaktigaste annonsorgan för landbruksbefolkningen dessa orter.

Norra Hallands Tidning

Vestkusten,

Utgifningsort Varberg,

är norra och mellersta Hallands samt södra Älvsborgs läns snabbaste nyhetstidning och mest anlitade annonsorgan. N. H. T. Vestkusten är bevisligen Varbergsortens mest spridda tidning.

Elsa Philips Husmodersskola, Stockholm, Karlavägen 25 (i. d. 1 A),

börjar sin 18de termin för bildade unga flickor den 29 jan. 1917. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggning af bär, frukt, grönsaker, fisk och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. Oflka kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysning på begäran. ELSA PHILIP, Karlavägen 25, Stockholm Allm. Tel Östern. 1310.

Allcock's Plåster

Etablerad 1847.

EAGLE BRAND.

Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Hosta, Förkylningar, Klena Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindrar förkylningar att fatta för djup rot.

Reumatism i Skuldrorna förhindras genom användande af Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, och säjjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhålst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller,

TAG DÅ UTAF

Brandreth's Piller

Fullkomligt Vegetabiliska (Est. 1752.)

Vid förstoppning, gallejuka, huvudvärk, svindel, dålig matämätning etc. FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.

ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

Vinstvärde:
Kr. 115,000

Scout-Lotteriet

Var 7:de lott vinner.
Pris 2 kr. pr lott.

Högsta vinst: Jordbruksegendom, Kr. 8.000, efter vinnarens eget val.

- I. A egendomen **MÄLSÅKER** på Selaön i Mälaren nära Stallarholmen: a) 13 tld prima åker à 400 kronor, kr. 5,200; 28 tld skogsmark, kr. 2,800.
- b) **Vid Näsbyviken:** 15 tld åker à 400 kr., kr. 6,000; 20 tld åarna Lindön, Hagggholmen och Skarpen à 100 kr., kr. 2,000;
- c) **Å Ullsta gårde:** 16 tld åker à 350 kr., kr. 5,600; 24 tld skogsmark med skog t. o. m. 8" à 100 kr., kr. 2,400.
- II. Å **VEDA gård** i Angarns socken: 20 tld åker à 300 kr., kr. 6,000; 30 tld skogsmark med skog t. o. m. 8" à 67 kr., kr. 2,000.
- III. Å **RICKEBASTA gård, 4 km. från Knivsta station:** 18 tld åker à 350 kr., kr. 6,300, 17 tld skogsmark med all därpå växande skog à 100 kr., kr. 1,700.
- IV. Å **MÖLNEO gård v. Mönbo station:** 18 tld åker à 350 kr., kr. 6,300; 20 tld skogsm. m. skog t. o. m. 10" à 85 kr., kr. 1,700
- V. Å egendomen **BRÄKENTORP** i Kronobergs län en mil från Ljungby köping: 10 tld åker à 300 kr., kr. 3,000; 25 tld skogsmark med därpå växande skog à 100 kr., kr. 2,500; 1 bostadshus och 1 ladugård, äldre, kr. 2,600.
- VI. Å egendomen **SYRSENUM** i Tuna socken, Kalmar län: 15 tld åker à 400 kr., kr. 6,000; 20 tld skogsmark med all därpå växande skog à 100 kr., kr. 2,000.

- 2 vinsten** Villa i skärgården om 5 um och kök, fri och egen grund. Tomt 27,844 kvit **Kr. 7,000**
- 3 vinsten** Motorbåt, 8 m. lång, av turu o. ek m. salongsruff och 10 hkr. Tellusmotor **Kr. 5,000**
- 4 vinsten** Matsalsmöbel..... **Kr. 4,500**
- 5 vinsten** Tvåsitsig Automobil Argo .. **Kr. 4,500**
- 6 vinsten** Herrumsmöbel **Kr. 4,000**
- 7 vinsten** Sängkammarmöbel..... **Kr. 3,390**
- 8 vinsten** Vardagsmöbel..... **Kr. 2,530**
- 9 vinsten** Segeltåt **Kr. 1,250**

En vinst: Passagerarflygning med aeroplan från Södertälje: En vinst: TURISTRESA å 600 kr. efter eget val jämte bevis om flygmaskinsverkstäder. (Förbehåll att vinnaren är svensk medborgare.) En vinst: fri vistelse å båt, hotell eller pensionat under tiden för resan.

Lotter expedieras mot insändande av rekvisition, helst å brevkort, varvid tillkommer porto och kostnad för dragningslista, utan förskottslikvid till **SCOUTLOTTERIET, Södra Blasieholmshamnen 2, Stockholm. Vinstutställning Regeringsgatan 9.**

LEDIGA PLATSER
Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

SYMPATISK FROKEN med lifligt temperament o. intresse för sjön o. landlif 25-30 år gammal sökes af välplacerad Stockholmsfamilj där ett par gossar i skolåldern finnas, till sällskap o. nytta mot riklig ersättning. Sv. m. foto, hvilket omedelbart returneras till »Uppskattad familjemedlem», S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

DUGLIG FLICKA, enkel och arbetssam, erhåller plats å landegendom i förening med skola för gossar. Sökande bör kunna vara husmodern till verklig hjälp med alla inom hemmet förekommande samt vara kunnig i hvariehanda sysslor, som förek, i ett landhushåll. Bör kunna sy enkl. linnes. Sv. med betyg o. foto samt uppgift om ålder och lönepret. till »Pålitlig jan. 1917», Lidköping p. r.

SKOLKOKSLÄRARINNA, verkligt intresserad, fullt kunnig äfven i bakning erhåller god plats vid skola den 10 febr. Betygsafskrifter och uppgift om sångförmåga insändas före den 7 jan. till rekt. E. Brolin, Vimmerby.

BARNKÄR, sykkunnig barnfröken, ej under 25 år, får plats nu genast. Sv. med betyg o. ref. till fru O. Widell, Höga, Ljusdal.

VÄLREKOMMENDERAD, elementarbildad flicka, med intresse för barn, helst något undervisn.-van, får plats 15 jan. 1917 i fam. att läsa med 4 barn, de 2 äldsta i I kl. elem. Äfven handarb., event. musik. Rek. bet., foto, ref. och lönepret. till »1917», Mariannelund.

EN MEDELÅLDERS ensamjungfru erhåller plats i mindre tjänstemannafamilj på landet, i närheten af stad. Sv. med foto, betyg o. löneanspråk inom 14 dagar till »Ankeman», Iduns exp. f. v. b.

I LÅKAREHEM i Sthlm, tre personers hushåll får hushållsfröken, bättre flicka, kunnig i matlagning o. s. v. plats. Vid. Nya Inack-byrå, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

ANSPRÄKSLOS, bildad flicka, helst musikalisk, önskas 1 febr. för undervisning af 12-årig dotter och hjälp i hemmet. Svar med uppgift om löneanspråk och ref. till »Tjänstemannafamilj» under adress S. Gumæli Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

FÖR UNDERVISNING i läroverkets lägre klasser önskas lärarinna. Tillträde den 1 febr. 1917. Ansökning jämte betyg löneanspråk och foto. Sändes under adress Lärarinneplatser, Dala Järna.

I LÅKAREFAMILJ i Sthlm, tre personers hushåll får hushållsfröken plats. Vid. Nya Inack-byrå, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm.

I GODT HEM, samhälle i Norrland, får undervisningsvan, musikalisk lärarinna förmånlig plats. Vid Nya Inack-byrå, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm.

EN PLIKTTRÖGEN och duglig flicka, van att handhafa vård om barn, erhåller genast plats. Svar med löneanspråk, betyg till stora Djupås Egendom, Essunga.

Söker Ni plats
på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg
att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. Belpet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives å postanvisningsblanketten.

Norsk Tandlægehem
i Kristiania söker straks en arbetsams, dygtig og renslig Enepike, som kan matlagning. Liten familie God lön. Ref. kan insende originalattester der returneres, samt foto inden senest 10 jan. til Tandlæge Ingv. Borthen, Grønnegate 1, Kristiania.

Två bättre landsflickor
som äro fullt komp. att utan jungfru sköta ett landhushåll på större herregård erhålla förmånlig plats. Familjen består af man o. hustru samt två barn jämte 2 o. 3 personer i maten. Endast på fullt kvalificerade personer med de bästa betyg reflekteras. Sv. emotes till »Landsflickor», S. Gumæli Annonsb., Sthlm.

Bildad kvinna
ökes af Sandvikens Jernverks Aktiebolag att bl. a. förestå dess linneförråd. Närmare upplysningar erhållas, om skriftlig förfrågan insändes under märke: »Linneförråd», Sandviken p. r.

Bildad dam,
25-30 år, kan på grund af förra husföreståndarinns giftermål, strax eller senare erhålla god föreståndarinneplats hos affärsman i större stad. Musikalisk och språkkunnig önskar företräde — detta dock ingen betingelse. Det vore att önska, att den sökande hade god handskrift och gärna kunnig i maskinskrifning för att kunna hjälpa till på kontoret på lediga stunder. Jungfru finnes, dessutom extra hjälp 2-3 ggr i veckan. Svar med upplysningar, betygsafskrifter, ålder, lönepretentioner, foto etc. sändes under märke: »Behaglig plats», Allm. Tidningskontoret, Gust. Ad. torg, Sthlm.

2 Dispensärsköterskor
komma att anställas inom Älvsborgs län, så snart byråer härför hinna att ordnas. Tills vidare komma dessa att förläggas i Trollhättan och Kinna. Lönen för köterska utgår med 1,000 kr. jämte 500 kr. som hyres-, bränsle- och reseersättningar. Ansökningshandlingar insändas före 20 jan. 1917 till förste provinsialläkaren Nils Englund, Vänersborg.

Sköterskeplatsen
å Arvika stads Alderdomshem, i vilket äfven ett rum uppläts för tillfällig vård af medelösa barnaföderskor, är ledig den 1 nästkommande febr. Begynnelselönen 25 kr. pr mån. o. allt fritt. Ansökning åtföljd af betygsafskrifter, läkareintyg och foto insändas före d. 15 jan. till Arvika stads Fattighälsstyrelse, Arvika.

PLATSSÖKANDE
BÄTTRE FLICKA, villig att deltaga i alla husliga göromål och sömnad, äfven skrifgöromål, önskar plats d. 15 jan. eller 1 febr. som hjälp o. sällskap åt ensam dam eller i liten familj, helst i mindre stad. Sv. till »Musikalisk», Iduns exp. f. v. b.

SKANSKA som genomgått slöjd- o. hushållsskola önskar som familjemedlem komma på herrgård eller annat bättre hem där jungfrur finnas att gå frun tillhanda. Villig bet. 15 kr. i månaden. Tacks. för sv. till »Olga», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL, BILDAD FLICKA som har goda betyg från hushållsskola och innehafv. plats, önskar till den 15 jan. eller 1 febr. plats som hushållerska hos ensam herre eller dam. Sv. emotes tacks. till »Sparsam o. pålitlig», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE ENKEL FLICKA från landet kunnig i matlagning, sömnad o. handarbeten, söker plats i Stockholm helst hos äldre ensam dam. Svar till »Godt humör», Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig arbetskraft
inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöfver.

KV. EXAM. SJUKGYMNAST, med fina betyg och ref. önskar plats, helst hos ensam dam. Sv. märkt: »Nyåret», Göteborg 3.

ELEMENTARSKOLEBILDAD FLICKA önskar komma i ett bättre hem, helst å större gods, för att få lära matl. Fritt vivre. Sv. till »Familjemedlem», p. r. Uddevalla.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar mot fritt vivre komma till bättre familj under vintermånaderna för att lära matlagning. Sv. »M. N.», Iduns exp. f. v. b.

ELEMENTARBILDAD FLICKA, som genomgått handelsinstitut och nu i höst husmoderskurs, söker plats i god familj för att deltaga i inom ett hem förekommande göromål; äfven villig hjälpa till med skrif-arbete. Betyg från såväl kontors- som familjeplatser. Goda ref. Sv. till »22 år», Bengtsfors.

UNG FLICKA, som genomgått 8-kl. flickläroverk 8 kurser i sjukvård och klädsömnad samt är något kunnig i matl. o. bakning önskar plats som fam. medl. Villig deltaga i alla husliga sysslor äfven läxläs. med barn. Svar till »Nyåret 1917», Karlshamn p. r.

20-ÅRIG FLICKA önskar, mot fritt vivre, komma till landegendom för att deltaga i och lära ett hems skötande. Sv. m. »Jan. 1917» St. Levene.

21-ÅRIG SNÄLL OCH GOD FLICKA önskar mot fritt vivre plats i god och vänlig familj, som husmors verkliga hjälp genomgått hushållsskola. Svar till »21 år villig» under adr. S. Gumæli Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

MOT FRITT VIVRE önskar ung flicka få komma som hjälp och sällskap till prästgård eller egendom, där ungdom finnes. Önskar betraktas som familjemedlem. Sv. inom 8 dagar till »S. 16 år», Iduns exp.

Husföreståndarinne- och vär-dinneplats
söktes till bättre anspråkslös herres hem, där husmor saknas, af 33-årig flicka. Innehafv. dylik plats i flera år hos äldre tjänsteman och önskar sådan nu snarast. Rekommendationer finnas. Svar till Hem, Osby f. v. b.

Ung ordningsam och duglig dam,
som f. n. innehar anställn. å restaurant, men ville upphöra därmed, önsk. d. 1 nästa febr. el. förr pl. i godt hem, (helst tjänstemannafamilj) på landet el. i stad i södra Sverige, för att under husmoders ledn. få delt. i allt hvad som hör till ett bättre hems skötande. På lön fastes till en början mindre afseende. Ev. sv. torde få emotes und. adr. »A. K. P.», Svenska Dagbl., Sthlm.

INACKORDERINGAR
DAMER kunna i väntan på nedkomst erhålla god inack. o. vård i mellersta Sverige. Sv. till »Hem-trefnad», Iduns exp. f. v. b.

ENSAMSTÄENDE FLICKA önskar inackordering i prästgård eller landt-egendom. Sv. t. »Myndling», Iduns exp. f. v. b.

Inackordering
finnes i bildad hem i Göteborg för en flicka. Ungdom finnes. Sv. till »1917», Svenska Telegrambyrå, Göteborg.

Örebro Kindergartenseminarium,
Rikstelefon 19 20.
Grundlig teoretisk, praktisk utbildning för Kindergarten, hem, barnhem, barnkrubbor o. d. Goda platser anskaffas. Nya elever mottagas till vårterminen. Prospekt och upplysning genom föreståndarinnan
Fröken Maria Kjellmark.

Af en händelse
erbjudes inackordering att dela rum med en studerande flicka i god familj boende invid Drottninggatan i nytt hus med alla bekvämligheter. Goda ref. Svar till »Stundande termin Iduns» exp.

Brudutstyrlar
såväl Enklare som finare, samt Dam- och Barnunderkläder ständigt på lager i
Helsingborgs Linneutstyrelseaffär, Malmö.
Rikstel. 48 12.

För den nyfödde.
Komplett utstyrelse 3 omg. 18 plagg. Välsydt af utes. bästa material. Sär. praktisk. Förord. af läk. Pr kartong extra elegant 12 kr. Presentkartonger 14 kr. Sänglinne 6 kr. pr omg. Allt förstklassigt.
Fru Caspersson, 3 Järntorgsg., Örebro

Babylådan
Inneh. fullständig utstyrelse af 2 omgångar för späda barn, välsydt och af bäste kvalitet, pris 10 o. 15 kr. på låda beroende på montage ring. Sändes mot efterkr. A. C. Cronquist & Son, Rikstel. 8 15. MALMO

Barnsköterske-kurs
vid Flensburgska vårdanstalten för späda barn i Malmö börjar den 1 mars 1917. Kursen är ettårig. Ansökningshandlingar torde insändas snarast och senast före nästkommande januari månads utgång till Anstaltens överläkare.

För antagande till elev fordras med läkarebetyg styrkt godt hälsotillstånd, fyllda 18 år och elementarskoleutbildning eller motsvarande skolbildning (betygsafskrift) samt rekommendationer af två trovärdiga personer.
Afgiften 150 kr. erlägges vid antagningen. Närm. upplysningar meddelas af Husmodern.
Öfverläkaren.

Turkiska badet
i Malmtoresbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för uppehållet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12, kr. 1:50, efter kl. 12 kr. 1:75.

EN FREJATABLETT
lindrar den retsammaste hosta

Ferrin
Fås på apoteken.
Bästa järnmedel
Utmerkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

Smålandsposten
1917

Smålandsposten är en af svenska landsortens piggaste och mest lästa tidningar. Dess traditioner från Sigurds dagar ha upprätthållits så, att tidningen under sin nuvarande utgivare ökat sig med nära 10,000 exemplar. Smålandspostens upplagors sammanlagda siffra uppgår nu till omkring 30,000 exemplar, och annonsering uti desamma är synnerligen effektiv. Wexjö den 29 december 1916.

Örebro Husmoderskola
mottager bildade flickor till praktisk undervisning i hushållet. Godt hem, billig afgift. Skolan har tillerkänts Gulddedal och Hederspris. Prospekt g:m Fru Alf. Rystedt.

En klok affärsman
annonserar icke för det billiga prisets skull, utan därför att han vill för den stora allmänheten få kungjort vad han säljer och därigenom vinna ökad omsättning.
Detta vinnes säkrast och med bästa resultat för Jönköpings län, södra Östergötland samt delar af Kalmar och Kronobergs län genom en annons uti **Eksjö-Tidningen.**
Lämpligt är äfven att illustrera Edra annonser. Vi tillhandahålla kostnadsfritt passande och tilldragande annonsklicheer på begäran.

Ferrin
Fås på apoteken.
Bästa järnmedel
Utmerkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

D:r Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
ÅKOMMOR.
Kungssportsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 45 46.

Professor PATRIK HAGLUND
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatlinik.
R. T. 7025. Stureg. 62, Stockholm S. T. 8301.
För behandling af stödie- och rörelseorganens
skador, sjukdomar, deformiteter och
funktionsrubningar.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgif-
vande samma komp. o. rättigheter
som en kurs vid Gymn. Central-
institutet.

Kursen 2-årig börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. D:r J.
Arvedson: adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
af läggas efter 2-årig kurs af kvinn-
liga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

**Göteborgs
Gymnastiska Institut**
Fullständigaste ettåriga kurs i
Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. 12 Jan.
Begär utförligt prospekt!

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg.
Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af.
Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden:
Royal Windsor Perfectionnes. En allhäm-
slig försälj. samt 30 års succés gar. Royal
Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,**
Hoflev. 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af
långa ögonfransar och tjocka ögon-
bryn. Pris 6 kr. + porto.

Franska Parfymmagasinet,
Hofleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Kungsgatan 40, Göteborg.
Förmånligaste enskilda handelsläro-
verk för elever med högre förbildning.
Sommarkurs | Handelskurs | Gymnasialkurs
10/1-10/10 | 10/1-10/4 | 10/1-10/5
Begär prospekt!

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale

är af kunnigare ansedd som mest för-
skönande och mest elegant. Bleker
frånkrar och lefverfläckar, gör hyn
ungdomligt vacker.

Mot grått hår!
Härmed meddelas att det utmärkte
och så mycket efterfrågade hårvatt-
net mot grått hår, som förhindrar
hårafall och fullständigt
borttager mjäll och som i
öfver 40 års tid förts i Fanny Gelin's
Parfymmagasin, Malmstorgsgatan 5
Sthlm, numera fås under adr. Firma
Fanny Gelin, Norrviken Rikstel.
Norrviken 14. Pris 5:50 fraktfritt.

LOTION ALMA

Förträffligt medel mot fet och
transpirerande hud, samt mot
pormaskar. Användes till an-
sikte, hals, byst och armar.
Huden blir ljusst matt. Verkar
omedelbart. Pris 4 kronor.

Maria Enquist Institut
för Skönhetsvård och Plastiska
operationer.
STOCKHOLM.

Tvätt!

Tvättning och mangling af privat-
kläder utföres på ett i allo förstklas-
sigt sätt i **Mälarebadets Tvätt-
& Strykinrättning** till ett pris
af **45 öre** pr kg. för tvättposter
öfverstigande 25 kg. Afgiftsfri af-
hämtning och hemsändning.

Allm. 93 44. Riks 38 15.

Birgitta-Skolan

Beridarebangatan 17.

Kurserna i klädsömnad, linnesöm, barnkläder, vitbroderi,
konstvävning m. m. taga åter sin början 15 januari. An-
mälningar mottagas under December månad. Prospekt på
begäran.

Riks 108 63. Allm. 41 48.

Elisabeth M. Glantzberg.

Strängnäs Hushållsskola.

12:te arbetsåret. Vårterminen börjar den 25 januari 1917. Grundlig och prakt
undervisn. Prosp. och ref. gen. Fru M. Braune, Strängnäs.

Fröbel-Institutet i Norrköping

I institutets B-kurs, hvarti äfven ingår undervisning i späda barns
vård, mottagas några nya elever i januari. Närmare upplysningar gen-
om prospekt.
Ellen Moberg. Maria Moberg.

Lektioner i Linnesömnad,

även blusar, underkjolar, skjortor, barnkläder.
Kurserna börja åter 10 jan. varefter elever dagligen mottagas.
Prospekt på begäran.

Karin Egnér.

R. T. 35 30. **Sibyllegatan 36, Stockholm.** A. T. 21004
Före 9 jan. är adressen **Norrviken**, Riks tel. 12.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och Flickpension i Djursholm

börjar ny kurs den 1:sta Febr. ev. tidigare som pågår 3 å 4 månader. Kursen
omfattar Matlagning, Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Konstslöjd, Sång,
Musik och Språk. Föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria jämte besök i
Stockholms Museer under sakkunnig ledning. Referenser. Begär prospekt adr.
Fröken E. Hult, Villa Hult, Djursholm.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

mottages vårterminen d. 22 jan. några unga flickor, som slutat skolan.
Kursen omfattar finare o. enklare matlagning, äfven vegetarisk, klädsömn,
väfn., samt främmande språk, bokhålleri och födoämneslära. Endast
friska o. verkligt intresserade elever antagas. Pris 500 kr. Upplysn. o.
ref. lämnas af Gertrud Wallin, Signe Philip, Leksand.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand

10:de kursen den 1 apr.-31 okt. 1917. Ett par stipendier utdelas. Prospekt
och ref. på begäran. **Lilje Landgren. Märta Philip.**

Nya Hushållsskolan,

19 Västra Trädgårdsg. 19, Stockholm,

hvilken år 1881 grundades af Fröken Hedda Cronius, fortsätter sin verksamhet
i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan
afser att meddela **bildade** flickor undervisning och öfning i enklare och finare
matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, fästrykning samt
öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem
i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem. Äfven med-
delas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.

Skolan har varit besökt af **tre tusentvåhundra sex (3.206)** elever. Hvarje
kurs omfattar 4 eller 4 1/2 månader. Elever mottagas äfven på kortare tid.
Ny kurs börjar den 15 nästkommande januari. Prospekt och vidare upp-
lysningar meddelas af

Fröken Berta Erlandsson,
19 Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm.

S:ta Birgittaskolan

REGERINGSGATAN 19-21, STOCKHOLM

Allm. telefon 5190 :- Förmånliga läroanstalt för kvinnligt handarbete :- Rikstelefon 141 08
Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barn-
kläder, Konstbroderi, Spetsöm, Filet ancien.
Föreläsningar: Comtesse G. och Fröken E. Thorman.

Emmy Kylander.

HEM- HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas af från fackskolan utexam. skolkökslärarinna
i enklare och finare **matlagning, bakning, syltning o. konser-
vering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp**
af matvaror, enkel **hushållsbokföring** o. födoämneslära samt
**rengöring, tvätt och strykning, vården af linne o. säng-
kläder m. m.** I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i **kläd-
och linnesömnad** för hand och på maskin, **tillklipping, lag-
ning, märkning** etc. samt **moderna handarbeten** äfvensom
Samaritkurs. — — — Som skolan afser att ej blott meddela
eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och
plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den till-
syn och trefnad, som endast ett hem kan gifva, **bo alla elever inom**
skolan och endast ett begränsadt antal (6 å 8 st.) mottagas. Ref.:
Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk.
Valfrid Petersson m. fru. Vårterminen börjar 20 jan. 1917. Förfråg-
ningar besvaras omgående af skolans föreståndarinna
Fru Emma Kjellström, Storgatan 32, Stockholm.
ALLM. TEL. 242 08.

Förutom

1:ma Engelsk och Tysk Antracit

tillåta vi oss rekommendera

Antracitbriketter

såsom *synnerligen lämpliga* för kamineldning
och eldning på galler i kakelugn.

AKTIEBOLAGET KOL och KOKS

Sammanslutning mellan kolimportörfirmorna:
**Joh. Lundström & Co. A.-B., H. G. Söderbergs
Import A.-B. & Nya A.-B. J. Anderssons Kolimport.**
Namnanrop: "Kolokoks". Telegrafadr.: "Kolokoks".

MÄRKET MARKATTAN
GÖR TENN BLANKT SOM SILVER
OCH KOPPAR SOM GULD.
(HOS ALLA HANDLANDE.)
Sunlight Säpval Aktiebolag
Göteborg

Hallands Linneindustri-Bolag WEDDIGE.

tillverkar och försäljer:

Duktyger, handdukar, lärft, näs-
dukar af linne, halflinne och bomull.
Bleka, obleka och kulörta bomulls-
väfnader, klädningstyger, linne och
bomull. Bolstervar, gardiner, bro-
derlinne.

Prima Engelska

**Antracitkol, Ångkol, Hushållskol,
Koks & Smideskol**
ständigt på lager till lägsta dagspriser.

Telefoner: Namnanrop "Lavéns Kolimport"

Lavéns Kolimport A.-B.

17 Mälartorget 17

Sjuksköterskeelever

emottagas å Kustsjukhuset på Styrsö.
Kursen förberedande räcker 3 mån.
Afgift 30 kr. pr mån. för allt.
Ansökningar åtföljda af präst- och
läkarebetyg samt rekommendationer
insändas till föreståndarinnan.

Frikurs i Örebro Väfskola

På grund af statsanslag meddelas
kostnadsfri undervisning i spånad
och väfnad und. 3 mån. tid 20 febr.-
19 maj 1917 å 10 elever från alla
delar af landet. Ansökningar, åtföljda
af frejdebetyg, insändas före
5 febr. 1917 till väfskolans före-
ståndarinna fröken Dagmar Swidén,
Örebro.

Skånska Handelsbanken.

Fonder 21.850.000 kronor.

Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9

Filialer: Södermalmstorg 8.

Sturegatan 32.

Uthyr kassafack.

Embitfager värdehandlingar i

öppet eller slutet förvar.

Fondafdelning. Kassafack.

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Stockholm 1917.